Pierrefilm Smarandache

Prin bătrâna EUropă

Fotojurnal instantaneu

Florentin Smarandache

Prin batrana Europa
(fotojurnal instantaneu)

SITECH
Aleea Teatrului nr. 2
Bl. T1, parter
Craiova, jud. Dolj, cod 200402
România
Telefon: 0251/414 003
Fax: 0251/414 003
E-mail: sitech@rdslink.ro
URL: www.sitech.ro

© 2012 Autorul
Toate drepturile asupra acestei ediţii sunt rezervate autorului. Orice reproducere integrală sau parţială, prin orice procedeu, a unor pagini din această lucrare, efectuate fără autorizaţia autorilor este ilicită şi constituie o contrafacere. Sunt acceptate reproduceri strict rezervate utilizării sau citării justificate de interes ştiinţific, cu specificarea respectivei citări.

© 2012 Editura SITECH Craiova
All rights reserved. This book is protected by copyright. No part of this book may be reproduced in any form or by any means, including photocopying or using any information storage and retrieval system without written permission from the copyright owner.

Editura SITECH din Craiova este acreditată pentru editare de carte ştiinţifică de către Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice, organ consultativ al Ministerului Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SMARANDACHE, FLORENTIN
Prin bătrâna Europă (fotojurnal instantaneu) / Florentin Smarandache - Craiova: Sitech, 2012
Bibliogr.
ISBN 978-606-11-2272-1
I. Smarandache, Florentin

Editura SITECH Craiova, România
Aleea Teatrului nr. 2, Bloc T1, parter
Tel/fax: 0251/414003
E-mail: sitech@rdslink.ro

Coperţi şi grafică/poze: autorul
Editor: George Anca
Corectură: autorul şi Mircea Monu
Tehnoredactare: Florin Grieraşu („TomeZone")

ISBN 978-606-11-2272-1

Cuprins

Prefaţă, de Mircea Monu ……...…… 4

Călătorul călătorului, eseu de George Anca …….... 9

FRANŢA (la Brest) …..…… 12

UNGARIA (la Pécs) ……..... 41

FRANŢA (la Brest, Carnac şi la Paris) …..…….. 51

ANGLIA (la Londra) ……..... 96

SCOŢIA (la Edinburg) ……... 137

În loc de postfaţă …… 165

"FOTOJURNAL INSTANTANEU" – O NOUĂ SPECIE LITERARĂ PARADOXISTĂ!

– Prefaţă –

Matematicianul şi scriitorul Florentin Smarandache, fondatorul Mişcării Literare Paradoxiste, oltean născut şi crescut în Bălceşti, judeţul Vâlcea, absolvent al liceului pedagogic (început în Craiova şi terminat în Râmnicu Vâlcea), şef de promoţie al Facultăţii de Matematică din Craiova, profesor cooperant la un liceu din oraşul Sefrou (Maroc, 1982-1984), emigrat ilegal în 1988 (fugit în Turcia, dintr-o excursie în Bulgaria), apoi emigrat legal din Turcia (unde a stat doi ani, 1988-1990, într-un lagăr de refugiaţi politic) în SUA, trăgându-se dintr-un strămoş venit în România din Grecia, are, zic eu, în sânge „microbul călătoriei" – a călătorit până acum în peste 40 de ţări din Lume (din toate cele cinci continente!), motiv pentru care am considerat că a devenit, ca un paradoxist ce este, „Frate cu meridianele şi paralelele" (acest supranume al său a devenit titlul unei serii de „note de călătorie", care, până acum, are şase volume).

Cum „microbul Călătoriei" s-a întâlnit în fluxul sanguin al olteano-americanului (îi spun astfel, deoarece are acum dublă cetăţenie, română şi americană – un motiv pentru alte călătorii periodice peste Ocean) cu „microbul Literaturii", din această „sinergie microbiană" a luat naştere, în mod firesc, un jurnal de călătorie – un jurnal-fluviu, autorul având ambiţia de a scrie cel mai lung jurnal de acest gen din literatura română.

Unele dintre aceste „note de călătorie" sunt rodul unor călătorii de vacanţă, întreprinse împreună cu soţia în SUA sau în diferite ţări, iar altele sunt scrise cu ocazia unor deplasări profesionale la diverse întruniri ştiinţifice internaţionale din SUA sau din diverse locuri de pe Glob, precum şi al unor „vo-

iaje literare", legate de hobby-ul său, Literatura, mai exact legate de îndrăgitul său „copil literar" – „Paradoxismul".

Iată cum arată acest „fluviu" al jurnalelor sale de călătorie: „Profesor în Africa / Jurnal marocan" (1999, Chişinău, Republica Moldova; ediţia a II-a, cu titlul „Belfer în Africa. Jurnal marocan", Nijmegen, Olanda, 2002; ediţia a III-a, cu titlul „…peste mări şi ţări… / Jurnal de profesor în Africa", Bucureşti, 2002); „Frate cu meridianele şi paralelele (note de călătorie)" – vol. 1, 2004; vol. 2, 2005; vol. 3, 2006; vol. 4, 2008; vol. 5, 2009; vol. 6, 2010; „India magică (note de călătorie)", 2005; „Mama vitregă Rusia (note de călătorie)", 2006; „Exotica şi cutremurătoarea Indonezie", 2007 (toate aceste volume au apărut la edituri din Râmnicu Vâlcea).

Aş situa metaforic acest „fluviu diaristic" între trei fluvii, din trei continente: Mississippi (din America de Nord, fluviul situat pe primul loc în Lume la numărul de modificări ale cursului său); Dunărea (din Europa, pe primul loc în privinţa numărului de ţări şi de capitale străbătute); Nil (din Africa, cel mai lung din Lume).

Nu mă îndoiesc că acest trio fluvial va deveni un cvartet, vizat fiind şi Amazonul (din America de Sud, aflat pe primul loc în top sub mai multe aspecte: debit, bazin hidrografic, număr de afluenţi, lungimea cursului navigabil, precum şi la valurile provocate de flux).

Până la realizarea „cvartetului fluvial" al notelor sale de călătorie, a găsit pentru această „bijuterie diaristică" un „ornament" – Fluviul… Perlelor (din Asia, sudul R.P. Chineze), pe care îl va monta într-un viitor volum!

Iar până atunci, ca să demonstreze că nu a uitat de dictonul latin „Non multa, sed multum!" (tradus liber: „Nu cantitate, ci calitate!"), „călătorul de-a pururea", numit Florentin Smarandache, ne serveşte ultima sa invenţie literară paradoxistă – „fotojurnal instantaneu"!

Presiunea lipsei de timp, care îl apasă nu doar pe cititor, ci şi pe autor, a făcut ca aceste note de călătorie, scrise pe carneţele cu arcuri în timpul voiajului (în aeroport, în avion, în autobuz, în tren, în hotel, în muzeu, pe stradă – chiar cu riscul de a da cu capul într-un stâlp!), să devină mai puţin descriptive, reduse la esenţă, cu un număr din ce în ce mai mic de cuvinte. Deoarece în călătorie, cele mai multe informaţii parvin pe cale vizuală, autorul – „globtrotter ştiinţific" – înlocuieşte cu imagini (fotografii făcute de el în aceste călătorii) o parte din vorbele „economisite", astfel încât pot spune că fondatorul Mişcării Literare Paradoxiste (Paradoxismul), prin ultimele sale trei volume de „note de călătorie", apărute în anul 2012 la Editura „Sitech" Craiova, a creat o nouă specie literară paradoxistă – pe care a numit-o „Fotojurnal instantaneu".

Aceste volume, toate cu subtitlul „Fotojurnal instantaneu", sunt: „Pura vida" (cuprinde notele de călătorie cu impresii şi imagini din perioada 19.12.2010-09.01.2011, din vacanţa de iarnă, petrecută cu soţia sa în trei ţări calde din America Centrală: Costa Rica, Nicaragua şi Panama); „Aventuri chineze" (cuprinde notele de călătorie cu impresii şi imagini din perioada 04.11.2011-11.11.2011, din deplasarea sa în oraşul Kaohsiung din Taiwan, care se autointitulează Republica China, la o conferinţă ştiinţifică internaţională de matematică aplicată, şi din perioada 19.12.2011-05.01.2012, în timpul vacanţei de iarnă, în R. P. Chineză, când a efectuat un „turneu" ştiinţific în Beijing, Xi'an, Shanghai şi Hangzhou, însoţit de această dată de soţia sa); „Prin bătrâna Europă" (care cuprinde „peregrinări ştiinţifice" din vacanţa de vară a anului 2010, în Franţa, Ungaria, Anglia şi Scoţia, însoţit de soţia sa, în partea turistică a programului călătoriei).

În prefaţa „Fotojurnal instantaneu", la primul volum, „Pura vida" (Viaţă pură, în limba spaniolă, înţelesul popular fiind acela de „Traiul foarte bun"), autorul explică acest concept: „fotojurnal", „Fiindcă suprafaţa pozelor se-ntinde aproape la

jumătate sau mai mult din întreg volumul!” şi „instantaneu”, „Pentru că jurnalul e scris la primă mână, pe locul vizitat, cu idei scurte ca nişte blitz-uri, cu economie de cuvinte – în această lume în care vremea trece rapid.”. Apoi, oferă şi o „scuză”, în numele cititorilor: „Oricum, oamenii nu mai citesc. S-au modernizat. Vor totul citit de-a gata, autocomentat, autorezolvat.”. Dar şi o „scuză” în numele său: „Jurnal instantaneu – fiindcă nu mai am răbdare. Ca o odihnă activă – când călătoresc. Restul timpului, îl dedic cercetării ştiinţifice.”.

Concluzia este aceea că formula „jurnal instantaneu” este convenabilă atât cititorului, cât şi autorului.

În prefaţa „Un vizitator de-a pururea” la al doilea volum, „Aventuri chineze”, autorul întregeşte explicarea conceptului de „fotojurnal instantaneu”, precizând că şi-n acest volum „Stilul lapidar, fotografic (la propriu şi la figurat) din celelalte jurnale şi memorii turistice se menţine.”.

Apoi, spre a elimina o eventuală derută a cititorului, precizează unele caracteristici ale noii specii: „...Exprimări eliptice... Fotografii edificatoare presărate prin text... Impresii de moment... Scris din mers... brut... direct...”.

Ponderea fotografiilor creşte în acest volum.

În cel de-al treilea volum, „Prin bătrâna Europă” (călătoriile descrise aici au avut loc anterior celor din primele două volume, care au lansat specia „fotojurnal instantaneu”), noul tip de jurnal de călătorie este cel mai bine dezvoltat: aproape fiecare pagină de carte are o fotografie, doar în paginile despre muzee tronează informaţia transmisă prin cuvinte. Conceptul de „fotojurnal instantaneu” este realizat cel mai bine în prima parte a cărţii, referitoare la Brest (Franţa) şi la Pécs (Ungaria), unde autorul a lucrat în cadrul unui contract de cercetare (la Brest) şi, respectiv, a participat la o festivitate de înmânare a premiilor ştiinţifice ale organizaţiei neguvernamentale internaţionale Academia de Ştiinţe „Telesio-Galilei”. În partea pur turistică a cărţii, din Paris, Londra şi Edinburg, oraşe-muzeu pli-

ne de muzee, autorul a dat totuşi prioritate transmiterii clasice a informaţiei – prin cuvinte.

Cartea se citeşte nu doar mai uşor, ci şi cu încântare, datorită stilului paradoxist, înnoit prin „fotojurnal instantaneu", fiind departe de ceea ce la o frunzărire superficială ar putea părea, unora, doar nişte „Cuvinte şi fotografii, culese din călătorii!". Citite pe îndelete, constaţi că nu sunt simple cuvinte culese din călătorii, că nu sunt nu doar cuvintele ce descriu prima impresie, frapantă, a unui voiaj, ci cuvintele care descriu „Ceea ce rămâne în amintirile călătorului despre o călătorie!". În ce priveşte fotografiile, alegerea aparţine călătorului (determinată fiind de ochiul său, de sensibilitatea călătorului, de tehnica foto de care dispune acesta).

O nouă specie literară paradoxistă s-a întrupat – trăiască „Fotojurnalul instantaneu"!

Dacă un dicton francez spune că „Partir c'est mourir un peu!" (A pleca înseamnă a muri o… ţâră!), paradoxistul Florentin Smarandache corectează proverbul cu pricina, în cel mai pur stil paradoxist: „Partir (en voyage) c'est revigorer beaucoup (grace au photojournal instantané)!", adică „A pleca (în călătorie) înseamnă a te înviora mult (datorită fotojurnalului instantaneu)!".

Mircea Monu

CĂLĂTORUL CĂLĂTORULUI

Matematician universal şi scriitor român, Florentin Smarandache publică, stilat, al treilea „fotojurnal instantaneu", *Prin bătrâna Europă*, după *Pura Vida* şi *Aventuri chineze* (lansate la *Colocviile de Marţi*, în Bucureşti), la Editura *Sitech* Craiova. M-a şi făcut atent, volumul acesta este unul de călătorii în Franţa (unde a lucrat în calitate de cercetător), Ungaria (unde a luat Medalia de Aur a Academiei de Ştiinţe „Telesio-Galilei"), Anglia şi Scoţia (unde a prezentat lucrări la o conferinţă ştiinţifică).

Poetica paradoxistului, neutrosofului, exteniculuı etc. autor este simplicisimă, dacă nu o nimica toată: „poze multe, plus text explicativ, iar jurnalul scris pe locul vizitei, la prima mână". Autoprefaţa şi-o semneză „Călătorul" (la nesfârşit; încotro?).

Frenetica empatie autoreferinţială vânează, ca mereu în scrisul său, un complice şi frate de drum (fericit? – mai este până pe Olteţ *backward*, cât că, din vreo jenă, *finally*, Academia Română l-a premiat, remorcă, mai ştii timpul, ori va fi dat năvală; el şi-ar dori, probabil, să fie „Cetăţean de Onoare" al Vâlcii, al României, după cel al Lumii). Modelarea matematică prin călătorie, pe un itinerar al propriului destin, împărtăşit nemainarcisist – apa oglindei însumând oceane – se abandonează mai degrabă colegilor din copilărie, cotransfugilor, necălătorilor ciopliţi pe înalt, ca în coloana lui Vieland, a lui Brâncuşi.

Anul trecut, propusesem, în înţelegere iniţială cu Florentin Smarandache şi cu Germain Droogenbroodt, un proiect european; *Arhipelaguri şi Insule Poetice* – dodii-neosensacionismo-paradoxism vs coeur de l'Europe se referă la creaţii poetice curajoase, libere, cumva, de curentul oficial, aşa cum ar fi „le coeur de l'Europe". A vorbi „în dodii" (în nonsensuri, dar şi în oracole) ar fi o opoziţie *in spe* la o anume cenzură represivă, neosensacionismo este o aducere la zi a sensacionismo

(Fernando Pessoa) de către poeţi din Spania şi din China, în timp ce paradoxismul, cu nuanţa lui matematică, poate codifica abil lucrul creator. Cu o astfel de deschidere, poeţi şi matematicieni, vizionari şi semioticieni se pot întâlni în persoană/antologie/recunoaştere ca pentru a reinventa rădăcinile literare şi lingvistice înăuntru şi în afara limbii unei ţări/lumii.

Se înfiripase o echipă: Elisabeta Isanos, George Anca, Germain Droogenbroodt, Florentin Smarandache, Federico Barroso, Jose Luiz Fernandez, Mihai Cimpoi, Pushi Dinulescu, Dan Mircea Cipariu, Lucian Chişu, Florin Epure, Lucia Negoitsa, Florica Bud, Vasile Andru, Sorana Gorjan, Marcel Petrişor, George Astaloş (Paris), Corneliu Popa (Lisabona), Elena Liliana Popescu, Mihaela Maria Popescu, Maria Diana Popescu (Stuttgart), Mariana Brăescu, Vanda Decca (Los Angeles), Vasile Menzel, Baki Ymeri (Tirana), Sorin Paliga, Vinod Seth (New Delhi), Gheorghe Lupaşcu, Vasile Pupeza (Pittsburg), Nicolae Băciuţ, Doru Moţoc, Silvian Floarea, Mihai Stan, Florin Costinescu, Ion Andreiţă, Dan Tsop, Aurelian Silvestru (Chişinău), Ben Todică (Melbourne), Anca Negulescu, Augustina Constantinescu, Doina Boriceanu, Mihaela Gligor, Olivia Bălănescu, Hanna Bota, Florina Dobre, Alexandra-Maria Citirigă, Victor Citirigă, Sanda Ghioaldă, Adrian Săhlean (Boston), Felix Sima, Constantin Mendea, Corneliu Moţiu, Noni Cristea, Gheorghe Neagu, Nicolae Tomoniu, Mircea Gheorghe (Toronto), Claudiu Popescu, Petru Costinescu, Nicolae Vasile, Chitranjan Kumar (New Delhi), Dan Mateescu, Mihai Teodorescu, Matei Ladea, Sebastian Văduva.

PARADOXISM is an avant-garde movement in literature, art, philosophy, science, based on excessive used of antitheses, antinomies, contradictions, parables, odds, anti-clichés, deviations of senses, against-the-grain speech, nonsense, para-phrases, paradoxes, semi-paradoxes, etc. in creations. It was set up and led by the writer Florentin Smarandache since

1980's, who said: "The goal is to enlargement of the artistic sphere through non-artistic elements. But especially the counter-time, counter-sense creation. Also, to experiment."

Un pic peste viteza luminii şi gata încă un fotojurnal instantaneu.

Ce facem în rămăşiţa lui 2012? Acum te îmbii, Florentin, la ce, parcă, s-ar căuta. Se spune despre romane, precum *Mizerabilii, Dracula, Moby Dyck, Robinson Crusoe,* că ar avea o poveste epopeică, întrucât s-ar asemăna, ca scop, cu epopeile tradiţionale în versuri. Redescoperibilă ori nu, o epopee în versuri, cu Dracula erou, *Ţiganiada* (1812) de Ioan Budai-Deleanu (1760-1820), ar putea intra într-o lumină mai bună prin acest proiect, alături de multe alte epopei, „necunoscute", uitate, pierdute, în limbi „mici", care vor fi propuse de parteneri. Subiectele epopeii eroi-comice a lui Budai pot fi sugestive: luminatul Vlad (Ţepeş), duşmani în ţeapă, Romica răpită, zodia rea a unora, străbaterea iadului şi paradisului etc. Cele două capitale ale lui Vlad – Târgovişte şi Bucureşti – ar găzdui evocarea sa prin artă, împreună cu eroi şi evenimente epopeice din alte toposuri europene. Moştenirea de pretutindeni a lui Homer ar face loc unor noi experienţe epice îndrăzneţe, ca şi unei reprezentări artistice şi savante a unor epopei pe nedrept mai puţin cunoscute.

Eu sunt consolat, de pe acum, cu prezentul jurnal-paradox, oarecum à la Einstein.

George Anca

FRANŢA (la Brest)

13.05.2010

Iar febra plecărilor…

Ultimele zile interne la universitate: finalele studenţilor, raportarea gradelor on-line, bagajul pentru 2 luni şi jumătate în Europa (Franţa, Ungaria, Anglia, Scoţia).

Voi lucra la Brest, în cercetare.

⋆

Am schimbat *100 $* pe *63 €*, în Aeroportul *Dulles* din Washington D. C.

⋆

În avionul de Paris un pahar de apă (!) costă *6 €*.

Două nopţi nedormite, pe drum, se simt. Pic de somn.

⋆

La Brest m-a aşteptat dr. Christophe Osswald, de la ENSIETA (École Nationale Supérieure des Ingénieurs des Etudes et Techniques d'Armement – Şcoala Naţională Superioară de Ingineri pentru Studii şi Tehnici de Armament), împreună cu

CARTE PROFESSIONNELLE
ENSIETA
ÉCOLE NATIONALE SUPÉRIEURE D'INGÉNIEURS
Nom : SMARANDACHE
Prénom : Florentin
Validité : Permanente
0 100071 000005
2 rue François Verny - 29806 Brest cedex 9 - Tel. 02 98 34 88 00

Legitimaţia Autorului

fetiţa lui de 6 ani şi jumătate – cu părul luung şi galbeen, jucăuşăă.

★

M-am cazat la *Hapart Hotel* (lângă *Hotel Myriad*), pe strada *Saint-Marc* (Sf. Marcu) nr. 4, camera 430 (chiar sub acoperiş – etajul al IV-lea).

Am plătit *620 $* pentru *3* săptămâni. M-a rupt!

★

Viza *Schengen* mi-a trebuit pentru a lucra în Franţa două luni (ca simplu turist nu aş fi avut nevoie). Am fost din Gallup tocmai în Los Angeles – la Consulatul Francez – s-o obţin. Viza este însă gratuită pentru oamenii de ştiinţă. Dar, m-au costat vreo *600 $*: avionul, hotelul şi taxiurile!

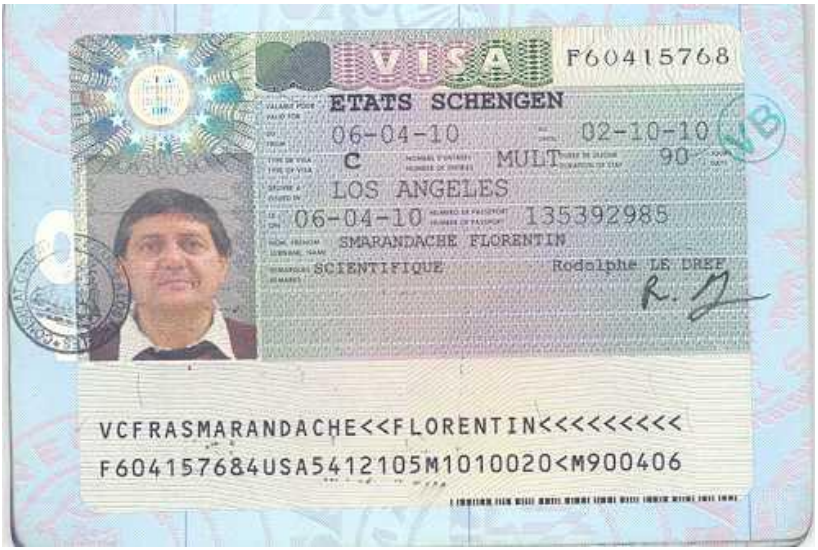

Viza Schengen pentru a lucra în Uniunea Europeană

Biserica *St. Martin* (Sf. Martin) domină, cu turla ei, centrul oraşului Brest. Prin stil, îmi aminteşte de Biserica *Sagrada Familia* (Sfânta Familie) din Barcelona.

Alăturat, Galeria de Pictură „Catherine Donval".

★

Taxele (TVA) sunt incluse în preţ. În *SUA* taxele (între *7-10 %*) sunt adăugate preţului.

Cimitirul *St. Martin*.

Arhitectură bretonă

★

Până la Primul Război Mondial, regiunea Bretania (în nord-vestul Franţei) era considerată înapoiată, iar locuitorii primitivi. Între cele două războaie mondiale, bretonii s-au mai dezgheţat, iar după Al Doilea Război Mondial s-au modernizat,

dar şi-au pierdut cultura. Limba bretonă (care se aseamănă puţin cu irlandeza veche) se pierde. Doar 10 % din populaţia oraşului Brest vorbeşte bretonă; toţi însă ştiu franceză.

De exemplu „salut” în bretonă se spune „demat”.

La şcoală, elevii studiază voluntar limba bretonă, dar tot un procent mic. Tinerilor le-a pierit complexul de inferioritate al bătrânilor, deci nu le mai e ruşine să se considere bretoni.

15.05.2010 (duminică)

În *Place de la Liberté* (Piaţa Libertăţii), asistăm la teatru în aer liber, la concerte de amatori.

Stăm pe scările de la *Hotel de la Ville* (sintagma franceză pentru Primăria Oraşului) – unde se oficiază căsătorii.

Place de la Liberté, Brest, Franţa

O paradă în costume bretone, în costume de piraţi...

Un târg de tablouri (*La Foire aux Croûtes*). *Croûte* e numele peiorativ, în franceză, al tabloului de pictură.

Lumea se veseleşte... Plăcut!

Scriu în stradă. Lilia (soţia mea) se enervează: „Hai, fă-mi poze!... Uite, cu formaţia asta!”.

★

1 € = 1,26 $ – e timpul să schimb repede ceva dolari.

★

Coborâm în *Piaţa Mathon* (după numele arhitectului care a reconstruit oraşul, complet distrus în Al Doilea Război Mondial). Muzică de la diverse naţiuni (aud chiar şi muzică populară românească, apoi turcească etc.).

Ronduri de flori multicolore în Brest

O scenă în aer liber. *Grenelle*[1] *des Fanfares* („Dezbaterea” Fanfarelor – un festival de fanfare).

⋆

Maşini fără bot (mocse!) *Renault*. Scurte, dar înalte ca broaştele.

Un Renault *„mocs”*

Francezii de aici sunt slabi, micuţi, cu siluetă. Cred că mâncarea e naturală (nu chimizată ca-n America).

La început, credeam că ţin dietă tipii, dar nu, cei mai mulţi sunt aşa.

---

[1] Grenelle – vechi oraş francez, anexat de către Paris în anul 1860, devenit cartier al acestuia. Importante acorduri sociale s-au negociat în luna mai 1968 la Ministerul Muncii, aflat pe str. Grenelle. Printr-o figură de stil, în limbajul presei, Grenelle a căpătat înţelesul de „dezbatere”. (Nota de subsol aparţine editurii.)

Europenii suferă de lipsă de spaţiu.

★

Prin magazine, preţuri mari la încălţăminte (*70-100 €* o pereche de pantofi). Am fost inspirat c-am luat din SUA, de la *Walmart* (cea mai mare companie de comerţ cu amănuntul din Lume), înainte de a pleca, cu *32 $*.

★

Celui qui ouvre une école ferme une prison (Cel care deschide o şcoală, închide o puşcărie.) – Victor Hugo.

★

O fanfară din Germania (*IG Blech*, „Sindicatul tinichelelor", din Berlin), celelalte din oraşe franceze diverse (Lyon, Carcassonne, Brest – majoritatea, Montflanquin, Douarnenez, Plouzané etc.).

★

O fanfară din Cuba, *La Banda de Holguin* (Trupa din Holguin), pe 12 mai, a metisat muzica africană şi spaniolă cu cea franceză. Acum, „*Cha-cha-cha"*.

Astăzi, se închide festivalul fanfarelor, care a ţinut o săptămână.

★

Telefanfara cântă o melodie care-mi aduce aminte de un cântec de când eram copil, la Bălceşti:

Joacă musca pe perete
Şi e gata ca să fete.
Şi o făta la Crăciun,
Când e laptele mai bun.
Şi o făta la Ispas,
Când e laptele mai gras!

– Pot să fluier? îl întreb pe vecin.

– Bineînţeles! (*Tout ce que vous voulez*! – Tot ce vă doriţi!

★

Comicării pe scenă. Lumea râde, aplaudă. Mă dor palmele (scriu în tribuna de piatră).

Muzică bretonă şi horă bretonă (ca la noi şi la greci).

★

Ca un carnaval de costume şi melodii.

Li se dau premii... fanteziste (premiul de combustibil nepoluant, premiul de dereglare armonică, premiul muzicii echitabile, ...).

Carnaval în Brest, Franţa

Copilaşi blondini ţopăie pe lângă scenă, sar de parcă le-au pus fitil în fund!

În final un *vodevil* (toate formaţiile pe scenă).

– Biis, biis!

★

Bere *Kronenbourg*, *2,50 €* halba mică.

★

În *Piaţa P. Péron* (1905-1988). P. Péron – pictor al mării.

Turnul *Tanguly*, construit în secolul al XIV-lea. Şi, peste fluviu (*Penfeld*), un castel ca-n poveşti (castelul oraşului Brest).

Fluviul Penfeld, în Brest, Franţa

Expediţie ştiinţifică în jurul Lumii (din iniţiativa regelui Ludovic al XVI-lea), a fregatelor *La Boussole* (Busola) şi *L'Astrolabe* (Astrolabul – instrument de navigaţie marină, utilizat pentru determinarea poziţiei aştrilor), în 1785, cu 255 de marinari şi savanţi la bord; fregatele dispar în 1788 (li s-au gă-

sit epavele în anul 1827, lângă Arhipelagul Solomon, în sud-vestul Oceanului Pacific).

Un muzeu dedicat armatei navale.

Bustul inginerului constructor Jacques-Noël Sané (1740-1831).

Castelul din Brest, Franţa

Cum se construiau, în Evul Mediu, nave de război cu 70-140 de tunuri fiecare.

Pistoale marine.

Statuia „Cocoşului Galic” (simbolul francez).

Un tun în faţa căruia a fost legat consulul francez Jean Le Vacher, de către otomani, în 1683, în Alger (atunci, sub dominaţie turcească), ca pedeapsă pentru atacul francezilor asupra oraşului. Şi-apoi, turcii au tras cu tunul într-un singur om!

Tunuri medievale la Castel

În 1830, francezii cuceresc Algerul, iar în 1962, Algeria se eliberează de sub francezi.

★

Atelier de sculptură în Portul Brest, dirijat de Jean Regnault (1689-1697), Nicolas Renard (1697-1717), François-Charles C. Caffieri (1717-1729), Charles-Philippe Caffieri (1729-1766), Pierre Lubet (1766-1797), Yves-Etienne Collet (1797-1840).

★

Prima Academie de Marină (1752-1765).

★

Supraviețuirea pe mare.

★

Un submarin negru, *Seehund* (Câinele Oceanului, în limba germană) construit de Marina Germană în anul 1944, numit „submarin de buzunar”. Are 11,87 m lungime, şi-un diametru de 1,28 m. Rezistă sub apă 7-8 zile.

Francezii au găsit câteva submarine mici germane spre sfârşitul celui de-Al Doilea Război Mondial şi le-au rebotezat *S 622*.

Submarinul german Seehund*, din anul 1944*

Bustul lui Armand Jean du Plessis, duce de Richelieu şi de Fronsac (1585-1642), cardinal şi ministru principal al Regelui Ludovic al XIII-lea, în 1624. După el a urmat vestitul cardinal Jules Mazarin.

Bustul lui Jean-Baptiste Colbert (1619-1683), care din 1660 administra Marina. Există termenul de „*colbertism”*, care

înseamnă partea cea mai importantă de intervenţie a statului în economie.

★

În limba latină, se zice *Britannia*. (în română, *Bretania*, în franceză *Bretagne*, în bretonă *Breizh*)

★

Anne de Bretagne (1477-1514), ducesă de Bretania (1488-1514) şi regină a Franţei, a vizitat Castelul din Brest în 1499. A fost nevasta Regelui Charles al VIII-lea (1491) şi apoi nevasta Regelui Ludovic al XII-lea (1499).

Un amurg de vis

17.05.2010

Prima zi de lucru la ENSIETA.

M-au primit bine, m-am simţit flatat.

La bibliotecă (*Médiatheque*) mi-au arătat că au cărţi de-ale mele (volumele 2 şi 3 din *TDSm*[1] şi revista bulgară *Information and Security Systems*[2], toate trei editate de mine şi dr. Jean Dezert).

Le-am donat ultima carte a mea, *Multispace & Multistructure. Neutrosophic Transdisciplinarity* (*100 Collected Papers of Sciences*)[3], de 800 de pagini, format A 4.

18.05.2010

Vizită medicală la doctorul Pierre Bronnec, solicitată şi achitată de ENSIETA. Mi-a găsit tensiunea redusă (100 – apropiată de 120, dar sub). Mi se recomandă să mănânc mai sărat, fiindcă altfel mă simt leşuit.

★

Lucrez în Clădirea D, biroul 206, etajul 2, *Centre de Recherche*, telefon +33(0)2.98.34.88.84 (acelaşi cu dr. Arnaud Martin – suntem amândoi în acelaşi birou).

Şeful de laborator, dr. Ali Khenchaf (berber din sudul Marocului), simpatic, râzând, glumind, îmi spune:

– Păi, te-aşteptam de anul trecut!

Într-adevăr, am ezitat să vin în vara lui 2009, când am optat pentru un laborator de cercetare al *Air Force* [Aviaţia Militară a *SUA*] din statul federal New York, sub egida SUNY-IT (Institutul Tehnologic al Universităţii de Stat „New York" din oraşul *Marcy*, statul federal New York).

---

[1] acronimul pentru „Teoria Dezert-Smarandache", din Fuziunea Informaţiilor.

[2] „Informaţia şi sistemele de securitate".

[3] „Multispaţiu şi Multistructură. Transdisciplinaritate neutrosofică (colecţie de 100 de articole ştiinţifice).

(Notele de subsol aparţin editurii.)

Autorul, în biroul său de la ENSIETA, Brest, Franţa

★

Dr. Benoit Zerr, cercetător în robotică, îmi relatează despre noul proiect la ENSIETA, cu reţele de roboţi nautici care pot comunica între ei sub apă, unul coordonează pe alţii (ca-n povestirile *science-fiction*... devenite realitate!).

Eu sunt fascinat şi-l pisez cu întrebările.

★

Avem un orar ciudat:

Luni, Marţi, Miercuri, Vineri:

08:00 – 12:12;

13:12 – 17:42,

iar între 12:12 – 13:12 este masa de prânz;

Joi: 08:00 – 12:12.

Deci, terminăm la ora 12 şi 12 minute, şi-apoi la ora 17 şi 42 de minute. De ce nu mai rotund: la şi 10 minute ori la şi 15 minute?

{Fiindcă e calculat ca pe săptămână să fie exact 39 de ore lucrătoare.}

Dr. Arnaud Martin, în biroul său de la ENSIETA, Brest

★

Am vorbit cu mama în România la telefon.

– Dacă tu te simţi bine, şi eu mă simt bine!, mi-a răspuns.

În rest, „Toate vechi şi nouă toate”.

20.05.2010

Pe malul drept al fluviului Penfeld există Grădina Exploratorilor, în rada portului din Brest.

Plante aduse din coloniile franceze în cufere de bambus. Primul cufăr datează din timpul lui Nathaniel Bagshaw Ward (1791-1868).

Un răsad cu flori *hortensia*, adus pentru întâia oară, din China în Anglia, în 1789, botanistului Sir Joseph Banks.

Biografia lui Étienne Fiacre Louis Raoul (1815-1852), medic şi botanist.

Florin între flori (Brest, Franţa)

Scopul grădinilor botanice era identificarea efectelor tămăduitoare ale unor plante.

★

Un monument ridicat, în 1918, de Forţele Navale ale Statelor Unite, împreună cu guvernul francez, la Brest.

Americanii au debarcat aici (pe *Cursul Dajot* – o promenadă de 500 m, mărginită de ulmi), în 1917.

★

Grădina „Alphonse Juin" (mareşal şi academician francez, combatant în ambele războaie mondiale, 1888-1967).

★

Pe strada centrală, *Jean Jaurès* (după numele unui politician), un om cântă la acordeon „Valurile Dunării". Mi-a picat imediat fisa că trebuie să fie român...

– Petre, din Sebeş!, mi se recomandă.

Cu Petre din Sebeş, acordeonist stradal în Brest

Avea acasă trei copii (de 13, 8, şi 5 ani). Nevastă-sa nu lucra. Spune că pe zi câştigă 15-20 €...

I-am dat şi eu 1 €, de milă. Nu ştie franceză, deşi a învăţat în şcoală. Noroc că stă la frate-său (care-a deschis un restaurant) şi nu plăteşte chirie.

Trimite familiei în ţară bani prin *Western Union* (companie de servicii financiare, a cărei activitate principală este transferul de bani).

...Mulţi se amărăsc prin exil, dar le este ruşine să spună asta celor de acasă...

Strada centrală „Jean Jaurès" din Brest,
văzută de la fereastra apartamentului autorului

21.05.2010

Discuţie cu dr. Michel Legris despre funcţionarea sonarelor (folosite de nave maritime şi submarine pentru determinarea adâncimii mării şi a obiectelor/reliefului sub apă).

Mi-a arătat câteva teze de doctorat în domeniul acusticii subacvatice.

★

Schimb două autobuze ca să merg la lucru: *4* (sau *1*) de la staţia *Octroi*, până la *Place de Strasbourg*, apoi *22* (sau *16*) până la un *McDonald's* (care e în faţă la ENSIETA).

Un pachet de 10 bilete costă *9,50 €*.

Autorul, în centrul oraşului Brest

Seara, noaptea e gălăgie pe străzi. Tineri care strigă, se ceartă. Drogaţi? Beţi?

★

Lucrez două luni aici şi-mi dau şi concediu (!) 5-6 zile. „Ia uite, domn'e, grija pentru omu' de rând, muncitor!", gândesc eu.

Franţa şi Germania au sisteme mai socialiste, spre deosebire de Anglia şi Statele Unite, unde clasa de mijloc este numai o unealtă lucrătoare.

★

Mă forţez să vorbesc franceză, pentru a-mi reveni. Să reînvăţ ce-am uitat. Într-un timp, ştiam mai bine franceză ca engleză, dar lucrurile s-au inversat, de când am emigrat în *SUA*.

Câte-un coleg din ENSIETA mi se adresează uneori în engleză, dar imediat îi spun să glăsuiască franţuzeşte.

Franţa rămâne slăbiciunea mea. Când eram mic, jucam „Ţările". Aruncam mingea în sus şi strigam numele unei ţări. Copilul care reprezenta acea ţară venea repede să prindă mingea, iar ceilalţi fugeau cât mai departe de acel loc. Când o prindea, ceilalţi înţepeneau pe unde se găseau (n-aveau voie să se mişte), iar el dădea cu mingea ca să atingă unul dintre ei. Întotdeauna, eu îmi alegeam Franţa.

★

Jean (Dezert), din Orléans, aproape de Paris, cercetător la ONERA (l'Office National d'Études et Recherches Aérospatiales – Oficiul Naţional de Studii şi Cercetări Aerospaţiale) mă consideră prieten şi colaborator, dar şi concurent. Ne apreciem şi pizmuim reciproc – dar n-avem încotro: depindem unul de celălalt.

★

„Tout ce qui brille" (*Tot ce străluceşte*), un film de Géraldine Nakache şi Hervé Mimran.

În rolurile principale, Leïla Bekhti şi Géraldine Nakache. Actriţe arabo-franceze. Viaţa a două fete venite de la periferia oraşului, în Paris.

M-am dus să văd filmul, pentru că şi eu am fost, la început, emigrant de la sat la oraş (Craiova şi Râmnicu Vâlcea). Apoi, exilat din România prin Maroc, Turcia şi Statele Unite.

La *Ciné Liberté* (Cinema „Libertatea"), din Brest, *8 €* intrarea. La început, tot reclame se prezintă, ca-n America.

★

Tenis la TV. Nu pot lucra (corectura în engleză la *Non-Novel* – titlul în româneşte fusese „NonRoman"). Mă simt obosit, leşuit, fără chef.

D. Brands – J. W. Tsonga 2-3 (6-4, 3-6, 2-6, 7-6, 5-7), la cel mai prestigios turneu francez de tenis de câmp, *Rolland Garros* (numit astfel în cinstea unui aviator erou), în primul tur (turneul are loc în Paris).

De mult n-am mai urmărit la TV un meci de tenis, de când era Ilie Năstase campion al lumii şi de când el şi Ion Ţiriac băteau împreună toate ţările, până-n finala cu Statele Unite, unde pierdeau.

★

Festivalul de Film de la Cannes, ediţia a 63-a.

25.05.2010

După un week-end de 3 zile (ieri a fost sărbătoare), în care am stat mai mult înăuntru, corectând romanul meu experimental *NonNovel* (traducerea-mi englezească) şi terminând jurnalul despre „Raba", plus refacerea articolului *Neutrosophy* pentru o revistă...

Azi, la lucru iar.

Trebuie să termin două articole ştiinţifice cu Arnaud şi Christophe.

★

„Centrul breton de artă populară” se spune în limba bretonă: „Kreizenn an arzou pobl”, total diferit de franceză: „Le centre breton d’art populaire”.

Autorul, două doctorande (din China şi, respectiv, Franţa) şi dr. Christophe Osswald

Dimineaţa am mers pe jos până la staţia *Strasbourg* (în germană, *Strassburg*, în dialectul german alsacian, *Strossburi*), iar de acolo, am luat autobuzul *22* până la staţia *Kéranroy*, în faţă la ENSIETA (10 + 8 + 4 minute).

26.05.2010

Mi-am cumpărat un ceas mic, de masă, deşteptător, ca să nu mai dorm cu teama că nu mă scol dimineaţa, la ora şapte, să merg la lucru (10,60 € + 4,20 € pentru 4 baterii).

★

Surprinzător, seara, după ora 10, un film românesc, pe canalul franco-german ARTE, intitulat „Moartea domnului Lăzărescu”, în regia lui Cristi Puiu.

Sunetul în româneşte, iar traducerea în franceză, subtitrată jos. Deşi plictisitor (la 11 noaptea, m-am culcat).

27.05.2010

Mă simt lejer, parcă-n vacanţă, lucrând la ENSIETA. Citesc articole, propun metode, analizez idei. Trebuie să scriu măcar un articol de cercetare în această perioadă.

28.05.2010

Am spălat rufele în oraş – 3,50 € de maşină, plus 0,50 € pentru uscat. Mai scump ca-n State.

⋆

Discuţii la serviciu despre *Teoria Coardelor* (din fizică) şi articolele lui E. Witten. Această teorie totuşi nu prezice nimic, încearcă doar să unifice teoretic. Are ramificaţii (coarde închise, coarde deschise, *Teoria M*, supersimetria) pe care Witten (cel mai aprins cercetător în *Teoria Coardelor*) caută să le conecteze. El a avut şi-un trecut ciudat: a luat licenţa în Istoria Ştiinţei.

⋆

Cu Arnaud Martin în portul din Brest, urcăm pe vaporul „Jeanne d’Arc”*.

---

* **Nota editurii:** Este vorba despre crucişătorul portelicopter „Jeanne d’Arc”, navă-şcoală a marinei militare franceze, construit chiar în Arsenalul din Brest, în perioada 1959-1964. Se întorsese în 27 mai 2010, deci cu o zi înaintea vizitei autorului pe vas, din ultima sa misiune şi a fost retrasă din serviciu la 7 iunie 2010. Nava putea transporta 12 elicoptere de luptă, având capacitatea de a manevra simultan (pentru decolare sau pentru apuntare) 3 elicoptere. Ca armament la bord, avea o baterie de 6 rachete, 4 mitraliere şi 2 tunuri.

La 1 septembrie 2010, pe navă a avut loc o ceremonie specială, prilejuită de scoaterea sa din serviciu.

Autorul (în dreapta), împreună cu colegul de birou,
dr. Arnaud Martin, în portul Brest,
lângă crucişătorul portelicopter „Jeanne d'Arc"

L-am întâlnit pe directorul de la ENSIETA[*], Generalul Francis Juanjean, cel care a semnat contractul meu de lucru.

---

[*] **Nota editurii:** În decembrie 2010, numele acestei instituţii (fondată în anul 1975) a devenit *ENSTA Bretagne* (École Nationale Supérieure de Techniques Avancées Bretagne – Şcoala Naţională Superioară de Tehnici Avansate Bretania), în urma fuziunii cu şcoala naţională superioară de tehnici avansate din Paris, formând *Grupul ENSTA*, compus din *ENSTA ParisTech* din Paris şi *ENSTA Bretagne* din Brest.

Momentul festiv este marcat prin prezenţa pe chei a unei formaţii muzicale de cimpoieri, ca-n Scoţia, dar fără *kilt*-uri (fustanele), ci cu pantaloni.

Formaţia muzicală marinărească

Primarul oraşului, dl. François Cuillandre, ţine o prezentare. Servim un cocktail (şampanie în pahare, limonadă, şi mici *sandwich*-uri din produse marine).

Profesorul universitar, pensionat, François Grosjean îmi spune c-a fost în România. Academia Militară din Bucureşti i-a acordat diploma de *Doctor Honoris Causa*. Mi se adresează în româneşte: „Noroc!”.

Pe vasul „Jeanne d'Arc", în portul Brest
împreună cu profesorul François Grosjean
(al treilea din stânga)

Am intrat, cu invitaţie – vaporul fiind ancorat pe cheiul *Comandant Malbert*.

O expoziţie despre nava *Jeanne d'Arc*, după numele celebrei eroine (1412-1431) a Războiului franco-englez de 100 de ani. Martirizată.

O avem şi noi pe Ana Ipătescu, luptătoarea noastră.

Comandantul actual al vaporului este Patrick Angier (2009-2010). *Jeanne d'Arc* a fost în 18 misiuni internaţionale: la Tokyo, Nouvelle Orléans (New Orleans, statul federal Louisiana, *SUA*, fostă colonie franceză, vândută americanilor de

către Napoleon, în anul 1803), Mascate (Musqat sau Masqat, capitala Sultanatului Oman), Boston, Lisabona, Beyrouth, Valparaiso, Shanghai, Singapore, Alger, Québec etc., începând din 1992. Acum se retrage (este scoasă din uz). Relatări despre navă în ziarul *Télégramme*, al regiunii Bretania.

★

Mergem la o *clătitărie* (*créperie* în franceză, care vine de la *crépe* = clătită).

Mâncare specific bretonă, clătite ca în România, dar umplute cu ciuperci sau legume, raci, brânză... însă, la alegere, pot fi şi cu ciocolată sau dulceaţă. Sunt învelite ca un pătrat ori triunghi (nu rostogolite, ca un cilindru).

Aluatul este preparat din făină de grâu negru (*blé noir*), denumit şi *parazin* (din familia polygonaceelor).

31.05.2010

Fabrice Le Bars, doctorand la ENSIETA, având îndrumător pe dr. Luc Joulin, îmi arată „roboţeii" din laboratorul lor: un mini-submarin, două mici vaporaşe (care vor traversa Atlanticul într-un an) şi mini-roboţi vehiculi.

Pe mine mă fascinează acest domeniu.

Sunt prevăzuţi cu sonare, GPS-uri, baterii şi panouri solare pentru reîncărcarea lor.

01.06.2010

La biblioteca de la ENSIETA (numită *médiathéque*) consult enciclopedia *Larousse* şi dicţionarul *Le Petit Robert*.

04.06.2010

Uneori uit şi mă trezesc vorbindu-i în engleză lui Arnaud (suntem în acelaşi birou) şi nu-mi dau seama decât atunci când îl aud pe el căznindu-se să-mi răspundă englezeşte. Râd şi-i spun: „Vorbeşte-mi în franceză". Din inerţie, gândesc în engleză...

07.062010

Nu mă pot abţine să nu mănânc prăjituri franceze. Şi simt că mă-ngraş la loc. Mereu mi-e poftă de dulce.

★

Ce bine să fii plătit că studiezi (la cercetare)!

10.06.2010

În aşteptarea Campionatului Mondial de Fotbal... să mă relaxez la câte un meci în faţa televizorului... să beau bere şi să văd faze de goluri, pasionat... şi s-aud tribunele urlând...

Mai uit de toate problemele vieţii.

UNGARIA (la Pécs)

11.06.2010

Cu taxiul de la ENSIETA, la aeroport (în Brest): 20 €. Îl chemasem prin rezervare. Şoferul îmi zice că accentul românilor vorbind franceza este asemănător cu al spaniolilor.

Brest (Aeroportul „Brest Bretagne") – Paris (Aeroportul „Charles de Gaulle") – Budapesta (Aeroportul „Ferihegy"). Am ajuns la 10:30, seara. Am schimbat 80 € la rata de 1 € = 245 forinţi.

La *Hotel Sissi*, 90 € / noapte.

Dimineaţa m-am trezit la 5:00. Din Gara *Sekely* până la *Pécs* (ce citeşte *Peici*, cu accent pe e) 2 ½ ore cu Intercity (plecat la 7:45), *4.750* forinţi (≈ *20 €*).

Autorul, în Gara Sekely, din Budapesta

Au ungurii un poet bun, Sándor Petöfi (1823-1849), participant la Revoluţia din 1848 şi care a murit la Sighişoara. Iar ca matematician, pe János Bolyai (1802-1860) fondator, alături de Lobacevski şi de Gauss, al geometriei neeuclidiene hiperbolice.

Afişe despre scriitori unguri care au locuit în Pécs:

- Lázár Ervin (1936-2006);
- Pakolitz István (1919-1996);
- Szederkényi Ervin (1934-1987);
- Bertha Bulcsú (1934-1997);
- Bertók Lázló (n. 1935).

O interesantă compoziţie artistică stradală făcută din lacăte, în Pécs, Ungaria

Monument legat de Primul Război Mondial. Sunt menţionate diverse localităţi, printre care şi: linia Radautz (Rădăuţi)-Satu Mare şi Burla-Wollewetz (6 august 1917-30 ianuarie 1918).

★

În ungureşte:

utca = stradă;

köszönjük = mulţumesc.

★

31,5 ^{0}C arată termometrul taximetrului şi mor de căldură.

★

Dansuri populare – elevi şi adulţi – pe strada *Ferencesek* nr. 40. Bărbaţii cu pălării negre, costume negre şi cizme negre, bătând pintenii.

Dansuri maghiare pe stradă, în oraşul Pécs

Un orologiu care cântă la ora două după masă, când mă nimeresc eu în piaţa centrală.

★

Expoziţie de fotografii despre „Japonia, astăzi”, făcută de Kudasz Gabor Arion.

★

Cârciumi cu televizoare care transmit meciurile din Africa de Sud (Campionatul Mondial de Fotbal): Coreea de Sud – Grecia: 2-0.

Magyar Nemzeti Szinház = Teatrul Naţional Maghiar.

★

Mai curat prin oraşe (Budapesta, Pécs) ca-n România. Mai organizat, mai decent. Servicii ireproşabile.

★

Botanistul Horvát Adolf Olivér (1907-2006), care a explorat plantele din regiunea Dealurilor Mecsek.

★

Ştiam câteva expresii/cuvinte în maghiară de pe vremea când eram în ţară, de la vară-mea Denisia, care trăia în Ardeal de mică. Unchiul meu, Marinică, tatăl ei, lucra la Călan – la început într-o uzină, apoi primar al oraşului:

igen [se pronunţa ighen] = da;

nem = nu;

csókolom (se citeşte ciocolom) = sărutmâna;

nem tudok magyarul = nu ştiu ungureşte.

★

Suntem cazaţi la *Hotel Arkadia*, în Pécs, pe strada *Szechenyi*, chiar în centrul oraşului. Eu sosisem ultimul – „Credeam că nu mai vii!”, mi-a rostit Francesco Fucilla, organizatorul.

★

Ceremonia a avut loc seara, în Aula *Dr. Romhányi György* a Facultăţii de Medicină de la Universitatea Pécs (pe strada *Szigeti* nr. 12), începând de la ora 19:00.

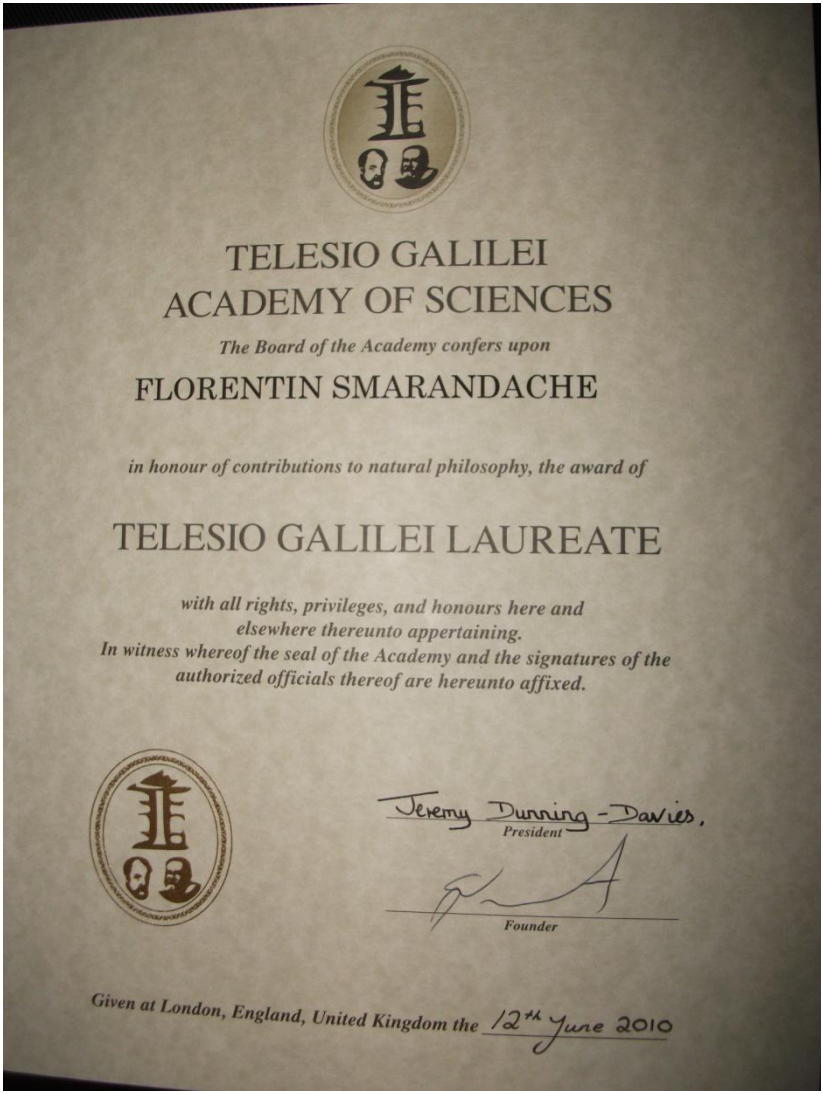

TELESIO GALILEI
ACADEMY OF SCIENCES

The Board of the Academy confers upon

FLORENTIN SMARANDACHE

in honour of contributions to natural philosophy, the award of

TELESIO GALILEI LAUREATE

with all rights, privileges, and honours here and elsewhere thereunto appertaining.
In witness whereof the seal of the Academy and the signatures of the authorized officials thereof are hereunto affixed.

Jeremy Dunning-Davies,
President

Founder

Given at London, England, United Kingdom the 12th June 2010

Diploma primită de autor de la
Academia de Ştiinţe „Telesio-Galilei”

Preşedintele Academiei „Telesio-Galilei” a fost profesorul brazilian dr. Waldyr Rodrigues, de la Institutul de Matematică, Statistică şi Calcul Ştiinţific UNICAMP de lângă São Paulo. Venise cu nevasta. Scrisese câteva articole în care susţinea şi el posibilitatea vitezelor supraluminale (idee rău văzută de curentul principal în fizică). A făcut studii în Italia.

În comitetul organizator au mai fost Jeremy Dunning-Davies şi vicepreşedintele Universităţii Pécs (Tamás Varga).

★

„Uite, îmi zic eu, au oamenii curaj să manifeste ceea ce simt, să nu le fie frică în ştiinţă că nu sunt *politically correct* (conform cu politica forurilor ştiinţifice)!”

Medalia de Aur primită de autor de la Academia de Ştiinţe „Telesio-Galilei”

M-am întâlnit cu Diego Lucio Rapoport, profesor de fizică teoretică la Universitatea din Buenos Aires (Argentina), cu care colaborasem de ani de zile prin *e-mail*. Am stat în primul rând, lângă profesorul italian Roberto Mignani de la *Universita di Roma 3*. Iar la dineu lângă profesorul Chandra K. Raju de la Academia Integrată de Management şi Tehnologie din New Delhi (India).

Pe mine m-au premiat pentru „Ipoteza Smarandache" (viteza luminii poate fi depăşită şi se pot construi orice viteze), şi pentru introducerea neutrosoficelor.

Autorul, prezentând la Universitatea din Pécs, Ungaria

La ceremonie a participat şi ambasadorul Egiptului în Ungaria, Aly El-Hefny, deoarece un cercetător egiptean, Abou-

bakr Bayoumi, era premiat pentru contribuţii în analiza complexă de dimensiune infinită.

Cei zece premianţi sunt: Wallace Thornhill, Diego Lucio Rapoport, Chandra Kant Raju, Reg Cahill, Peter Gariaev, Franco Selleri, Florentin Smarandache, Roberto Mignani, Aboubakr Bayoumi şi Richard Amoroso.

Ne-au filmat prezentările. Eu nu pregătisem nimic, aşa că am vorbit liber, cu voce tare (în engleză, desigur!).

Chandra Kant Raju a îndrăznit să-l critice pe Einstein, spunând că ideile Teoriei Speciale a Relativităţii fuseseră deja publicate în lucrările lui Poincaré. Einstein le citise, dar nu le-a citat.

La multe universităţi, astăzi, profesorii sunt evaluaţi după numărul de studenţi pe care-l au, nu după calitate (cât de bine învaţă studenţii). Totul înseamnă... bani!

Aspect din sală, la festivitatea
Academiei de Ştiinţe „Telesio-Galilei”

Eu am vorbit despre denigrarea cercetătorilor care publică lucrări deviate (alternative) de la curentul principal din ştiinţă, prin ignorarea până la boicotarea rezultatelor ştiinţifice ale acestora. Am plecat de la o dictatură politică din Est şi am dat peste o dictatură ştiinţifică în Vest – o să mă-njure iar *Junkipedia* şi *PlanetjunkMath*[*]!

⋆

George Nemeth, din partea organizatorilor unguri, m-a sfătuit să mă întorc duminică dimineaţa cu trenul de 7:23 la Budapesta, pentru a prinde avionul de 12:50 spre Paris (fiindcă microbuzul pus la dispoziţie de Academia „Telesio-Galilei" pleacă la ora 9:00 şi nu mai am timp s-ajung la aeroport).

În curtea Universităţii din Pécs, Ungaria, participanţi la festivităţile Academiei de Ştiinţe „Telesio-Galilei"

---

[*] Termeni peiorativi (*junk* = gunoi), din folclorul unor savanţi, pentru site-urile părtinitoare *Wikipedia* şi *PlanetMath*.

Alte cuvinte maghiare:

nyit = deschide;

zár = închide.

★

Adrian Eyre, din comitetul de organizare al Academiei „Telesio-Galilei”*, locuieşte în *Insulele Canalului Jersey* (lângă Franţa), unde se vorbeşte limba <u>franceză veche</u>.

De exemplu:

bonjour (bună ziua – în franceza contemporană) se zice *buné jué*;

comment allez-vous (ce mai faceţi) se spune în dialectul din insule *cumte à vue*.

Insulele Canalului Jersey sunt sub protectorat... britanic.

★

Şoferul de taxi se plânge că pe vremea socialismului nu erau libertăţi, iar acum, pe vremea capitalismului, nu sunt bani în Ungaria.

80% dintre cetăţenii unguri trăiesc greu, doar 20% o duc bine.

În Bulgaria şi România e şi mai rău. Doar în Cehia este mai acceptabil.

★

Francezii sunt excesiv de politicoşi: *Merçi de ne pas laisser vos bagages inattendus* = Vă mulţumim pentru că nu vă lăsaţi bagajele nesupravegheate. Deci, adaugă în faţă un „Vă mulţumim”... în loc să se adreseze direct: „Vă rugăm să nu lăsaţi bagajele nesupravegheate.”.

★

M-am întors seara în Brest (Franţa).

---

* **Nota editurii:** Academia de Ştiinţe „Telesio-Galilei” este o organizaţie neguvernamentală internaţională ştiinţifică având drept scop promovarea progresului în ştiinţă şi a atitudinii raţionale a cercetătorilor.

FRANŢA (la Brest şi la Paris)

16.06.2010

„Pe lângă CIA, cât sunteţi la Brest, veţi mai fi supravegheat şi de către DGST (Direcţia Generală pentru Siguranţa Teritoriului, echivalenta franceză a instituţiei americane numită Agenţia Centrală de Informaţii) – ha, ha, ha!” (M. Monu, prin e-mail).

În România, eram supravegheat de Securitate (există patru dosare la CNSAS despre mine).

Au mulţi „grijă” de mine...

17.06.2010

Am prezentat *Avancés et Aplications de la TDSm pour la Fusion d'Information* la ENSIETA Brest.

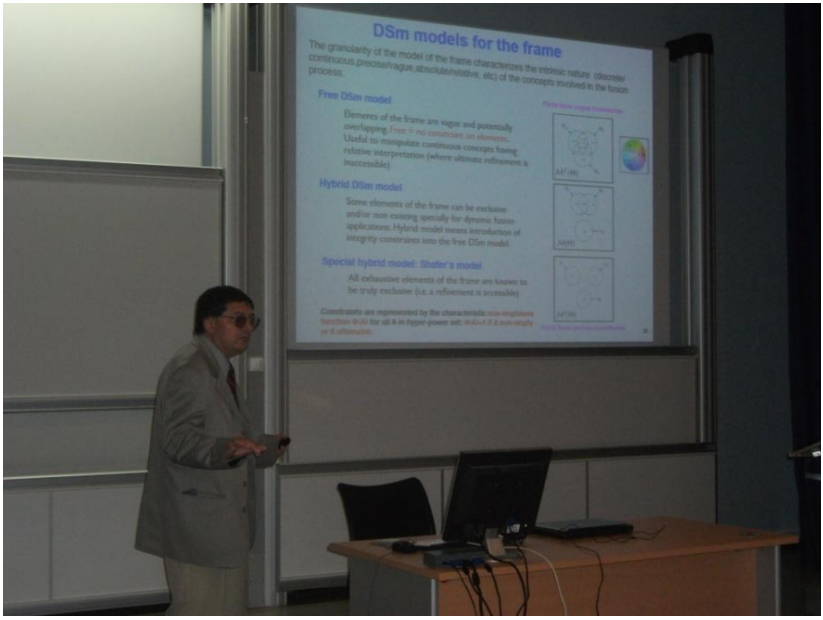

Autorul prezintă Teoria Dezert-Smarandache la ENSIETA, Brest

Diapozitivele (*slides*) erau în engleză, dar m-am ambiţionat să explic în franceză.

Vreo 25 de participanţi.

Participanţi la prezentarea autorului

În Franţa, mai sunt unii care sunt graşi. În *SUA*, mai sunt unii care sunt slabi.

★

Pe 24 iunie, sindicatele franceze se pregătesc de grevă împotriva prelungirii vârstei de pensionare, de la 60 la 62 de ani.

★

Când mă gândesc că mă întorc iar în *Gallup*... parcă se întunecă pământul în jurul meu.

21.06.2010

Festivalul Muzicii.

Lume pe străzi seara, formaţii cântă pe la colţuri. Fanfare. Muzică *rap* (franceză), tineri arătând ca *hippies*, cu pantalonii lăsaţi pe fund, belciuge în nas şi buze, păr vopsit albastru, roz şi tuns creastă de cocoş. Toţi cu sticle de bere în mână, nădragii rupţi.

Fiecare generaţie, cu metehnele ei! Pe vremea tinereţii mele, erau la modă pletele şi blugii la băieţi, minijupul la fete.

★

Fac „ping-pong" pe Internet cu Jean Dezert, colaboratorul meu francez de la ONERA. Răspund la mesaj, scrie el din nou, iar răspund, iar scrie. Aşa lucrăm mereu la articole – cu computerul, ca o masă de tenis.

★

La mauvaise nourriture fait la bonne armée (Mâncarea proastă face armata bună). Cică, dacă le dai soldaţilor mâncare prea bună şi multă... nu mai luptă!

★

În limba bretonă, *Penn ar Bed* înseamnă „La capătul Lumii" (pentru că dincolo de ţărm începe oceanul, şi pe vremea aceea nu se cunoştea, în Europa, ce este dincolo).

23.06.2010

Conferinţă ştiinţifică la Brest, în *Centre de Congrès* (*Le Quartz*), la care asist împreună cu colegii de la ENSIETA: *Monitoring Quantitatif de l'Environnement Sous-Marin* – MOQESM '10 (Supraveghere Cantitativă a Mediului Submarin). Ea are loc în cadrul *Săptămânii Internaţionale a Ştiinţelor şi Tehnologiilor Mării.*

Se ţine în franceză şi-nţeleg destul de bine. Pe ecusonul meu e scris *États-Unis* [Statele Unite].

Gustare de dimineaţă.

La prânz, mâncăm în *Centre Naval* [Centrul Naval].

DGA (*Département Général d'Armément*) finanţează diverse proiecte de cercetare ştiinţifică militară (Elizabeth Gilbert-Brunet).

Diverse companii franceze, engleze, americane, portugheze prezintă instrumente de măsurători privind domeniul marin, *software* pentru construirea de vapoare (design), sonotronice (detectarea sub apă a unor obiecte), roboţi submarini, vehicule acvatice autonome (*Autonomous Underwater Vehicle*) care funcţionează neteleghidate, precum UAV = *Unmanned Airborne Vehicle* (avioane fără pilot, de supraveghere), sonare pentru cartografierea fundului mării.

Autorul, într-o pauză, la MOQESM '10 din Brest

Eu am făcut cercetare de când mă ştiu, dar nu mă plătea nimeni. Un *job* la ENSIETA nu mi-ar displăcea: să citesc, să studiez, să fac articole, dar să mai fiu **şi** plătit.

Despre modelizarea fundului marin, hărţi submarine, meta-date, captatori, metode de cartografiere, capacităţi de detectare a minelor marine, clasificare automată, topografie, geomagnetism, gravimetrie, batimetrie (măsurarea adâncimii apei). Sonar. Radar. Laser.

Împreună cu dr. Benoit Zerr, cercetător alsacian în robotică, la Conferinţa ştiinţifică MOQESM '10 din Brest

Răsfoiesc revista *Sea Technology* (Tehnologie marină) vol. 51, nr. 5), primită la conferinţă. Reglarea detectorului, stabilirea criteriilor de similaritate, descriptori de forme şi de linii (pentru detectarea obiectelor), extragerea datelor, grad de recu-

noaştere, scanări cu ajutorul sonarului a habitatului submarin, interpretări acustice, climatologie, colocalizare, discriminarea intensităţii pixelilor, modelizarea impreciziei, studierea rarităţii (!), ecosisteme acvatice, biomasă, bombe artizanale, repoziţionare, război electronic.

Studii bentologice (ale cochiliilor), densitate acustică, dependenţă lineară, gradienţi, detectarea schimbărilor.

La o imagine (efectuată de sonar) se studiază: punctele de interes, periodicitatea, frontierele, variabilitatea, fragmentarea imaginii, stabilitatea, intensitatea zonelor.

Datele sunt stocate (cu *SQL – Structured Query Language*, Limbaj Structurat de Interogare) şi puse într-o pagină web (cu *JavaScript* – un limbaj de programare).

Banchetul Conferinţei ştiinţifice MOQESM ’10 s-a ţinut la Castelul din Brest

★

Cum cântă cucul în Franţa?

cu-cu! = avec-avec (!)

26.06.2010

Cu autobuzul *27* la plaja din *Le Passage* (Trecerea). Am cules/desprins scoici de pe roci şi le-am mâncat crude. Altele le-am luat acasă, le-am fiert şi carcasele s-au desfăcut singure.

Culegând scoici în Brest, Franţa

Mutaţi la plaja *Moulin Blanc* (Moara Albă). Baie. Arşi de soare. Am mers mult pe jos.

27.06.2010

La plaja *St. Anne* (Sfânta Ana), la nord de Brest.

E curios cum mareea acoperă toată plaja, în câteva ore, cu apă – apoi, se retrage ca un monstru...

Mareea acoperind plaja, lângă Brest

28.06.2010

Dulciuri bretone făcute de un student – *farz* – mănânc cu poftă!

29.06.2010

– Cu cine ţii?, mă întreabă soţia, Lilia.

– Cu Brazilia (la fotbal).

– Nu e interesant aşa! Eu ţin cu Brazilia, tu să ţii cu Chile. {Noi suntem în contradictoriu... întotdeauna!}

Grămezi de cochilii pe plajă (Brest)

★

Beau căni de cafele zilnic la ENSIETA (ca şi colegii mei francezi), de nu le mai ţin socoteala!

Altfel, n-aş putea sta concentrat toată ziua. Unde mai găsesc un asemenea serviciu, care să mă plătească să citesc şi să scriu lucrări ştiinţifice?

Până acum, făceam cercetare în timpul liber, de dragul ştiinţei.

★

Telefonez regizorului de film Traian Ştefan Roman, şi lui Milan M'Eneşti (pseudonimul unui student român la Secţiunea Teatrală) în Oregon, *SUA* şi doamnei Cătălina Buzoianu la Bucureşti, despre teatrul meu – care a primit toate cărţile-mi

de teatru (în română, engleză, şi o mică piesă în franceză). Nu ştiu dacă mă poartă cu vorba sau nu... Doamna Cătălina n-a fost prea încurajatoare („Trebuie să găsesc un director interesat!”, mi-a replicat).

★

Dr. Michel Legris, cercetător la ENSIETA în acustica marină, ne-a dus cu maşina sa la *Carnac*, 180 km. Vedem **megaliţi** (pietre mari, din preistorie – cca. 3.000-5.000 î. H. – reprezentând civilizaţia celtică, unele ajungând până la 50 de tone, aşezate în linii – de fapt, delimitau morminte).

Autorul cu soţia, la Carnac, Franţa

Pe autostrada sud, Brest-Nantes, sunt camere video ascunse, care-ţi iau viteza şi te trezeşti cu amenda acasă.

Climat oceanic în Bretania. Plouă des. Vegetaţie bogată (un verde curat, de-ţi luminează ochii). Se zăresc blocurile oraşelului *Lorient* (*An Oriant*, în bretonă), înainte de Carnac.

Multe aşezări cochete, artistice, pe coastele Bretaniei – ca nişte staţiuni balneare.

Luăm trenuleţul de *Morbihan*: *6 €* de persoană pentru 14 km în jurul megaliţilor, în 50 de minute.

Autorul, cu dr. Michel Legris (stânga),
în trenuleţul de Morbihan

O aşezare asemănătoare se găseşte în Marea Britanie, la *Stonehenge* (din perioada neolitică).

Numele „Carnac" provine din cuvântul celtic *karn*, însemnând piatră, stâncă.

Există trei aliniamente de megaliţi:

- *aliniamentul din Ménec*, care se întinde pe o lungime de 1.167 metri şi o lărgime de 100 metri, cuprinzând 1.099 *menhire* (pietre înălţate, aliniate rectiliniu sau circular) – cea mai înaltă are 4 metri;

- *aliniamentul din Kermario*, cam de aceeaşi suprafaţă, cu 1.029 de *menhire* dispuse în 10 linii paralele şi un *dolmen* (vestigiu de camere funerare);

- *aliniamentul din Kerlescan*, pe un câmp de 355×139 metri, cu 555 de *menhire* aşezate pe 13 linii convergente.

Muzica bretonă, la cimpoaie, seamănă cu cea scoţiană. (Ni se pune în trenuleţ.)

Începând din secolul al XIX-lea aceşti megaliţi au fost declaraţi monumente istorice. Nu se ştie exact de unde şi cum au fost transportaţi megaliţii.

Peisaj marin în localitatea La Trinité sur Mer

★

Case de piatră ale fermierilor. Garduri de piatră ca-n satele româneşti de la munte.

Ne deplasăm cu maşina în mica aşezare, *La Trinité sur Mer* (în bretonă, *An Drinded-Karnag*) – Trinitatea de pe malul Mării).

Abundenţă de alimente marine. Lilia se sperie când pune mâna pe-un rac şi observă că... mişcă (... sunt vii!).

Piaţă marină în localitatea bretonă La Trinité sur Mer

⋆

Megaliţii datează cu o mie de ani înaintea piramidelor egiptene.

Tumulus (tombă închisă, acoperită cu pământ) din *Kercado,* din anul 4.670 î. H., cu diametrul de 30 m şi înălţimea de 3,5 m.

★

Muzeul de Preistorie „James Miln – Zacharie Le Rouzic” din Carnac. Construit de scoţianul James Miln şi îmbogăţit de un localnic din Carnac, Zacharie Le Rouzic (1864-1939), care fusese angajat de către Miln la săpăturile arheologice. Muzeul cuprinde perioade cronologice: paleoliticul inferior – 600.000 î. H.), paleoliticul mijlociu şi paleoliticul superior – 300.000-12.000 î. H., mezoliticul – 12.000-5.000 î. H., neoliticul – 5.000-2.000 î. H.

Viaţa agricultorilor în neolitic. Privind aceşti megaliţi există legenda *Armatei de Piatră*.

Megalit în Muzeul de Preistorie din Carnac

Mâncăm la un restaurant şi bem bere *Känterbrau* (din Alsacia).

★

Biserica *St. Cornély* din Carnac, din secolul al XVII-lea.

Vitralii, icoane pe tavan.

Tocmai are loc o nuntă. „De oameni bogaţi, ne şopteşte Michel, se observă după felul impecabil în care sunt îmbrăcaţi – parcă-şi scoşi din cutie!”...

★

Quiberon este un oraşel aproape insulă.

★

Oprim şi-n *Quimper* (*Kemper*, în bretonă), urbe la 80 km de Brest. Străzi strâmte, medievale, cu case în stil vechi.

Punem lumânări în Catedrala Catolică *St. Corentin* (din sec. XIII-XV).

★

Complexul de acvarii *Océanopolis* din Brest. *16,50 €* intrarea, pentru o persoană.

Cuprinde trei pavilioane după habitate: temperat, tropical şi polar.

Mai multe exponate electronice şi documentare, decât vietăţi reale.

Îmi notez doar impresii rapide, simţiri de-o clipită:

- frumoase imaginile de corali în acvariu, parcă ar fi artă naturală(!);
- un peşte care arată ca un… avion;
- alt peşte – negru, botos şi urât ca un drac(!);
- peşte… pletos, împăunat ca un curcan;
- peşti transparenţi, peşti vărgaţi... peşti, peşti...

O cincime din specii vor dispărea până în anul 2030. Au existat, până acum, cinci crize de extincţie ale speciilor marine (omul este responsabil pentru multe... în felul acesta, indirect, ne autodistrugem).

Peşti exotici

Tot felul de lighioane vezi pe lumea asta! Foci cu botul mic şi mustăţi ca nişte pisici. O balenă mare – cât un submarin (o privim de sus).

Endemismul biodiversităţii din Marea Roşie (datorită cvasi-izolării ei).

Robotul submarin *Victor*, care coboară până la 6.000 de metri adâncime pentru a scana imagini.

Charles Darwin, în 1831, a publicat o carte despre „Originea speciilor" – Teoria evoluţiei sau *Darwinismul* – cea mai apreciată (de către ştiinţă) şi cea mai contestată (de către religie) carte despre selecţia naturală.

Două teorii se confruntă încă: *fixismul* (speciile nu se schimbă) şi *transformismul* (speciile se transformă).

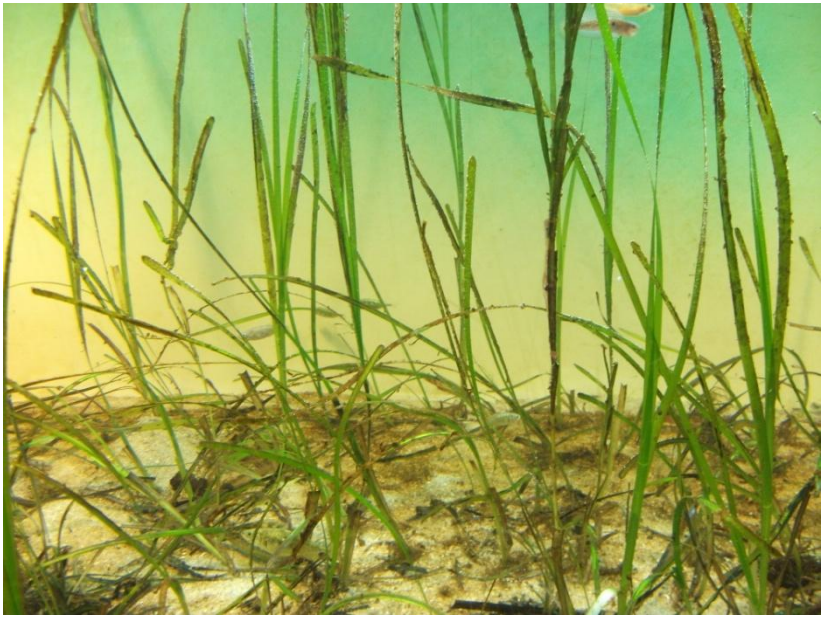

Plante subacvatice

Personal, consider că totul se transformă – desigur, unele specii (şi nu numai) mai repede, altele mai încet.

02.07.2010

Viaţa e atât de rapidăăă... încât mă depăşeşteee!

★

Aseară am fost cu Lilia, Christophe Osswald, Arnaud Martin, şi Frédéric Dambreville, care tocmai sosise de la Paris, la un restaurant exotic (fostă casă tradiţională bretonă) pe plaja *Tregana*, la vest de Brest – plajă care nu este acoperită de maree precum majoritatea celorlalte.

– *Irmat*! înseamnă „Noroc!” în bretonă. Am băut iar cidru organic şi am mâncat clătite umplute cu verdeaţă şi ou prăjt, apoi ca desert, clătite cu miere.

La restaurantul breton: dr. Frédéric Dambreville, dr. Arnaud Martin, autorul, Lilia şi dr. Christophe Osswald

Vatră bretonă

Pe plaja Tregana, în Brest, Franţa

03.07.2010

Pe vaporul companiei *Penn ar Bed* (La Capătul Lumii), spre Insulele *Ouessant* (din Brest, oprire în *Le Conquet*, apoi Insula *Moléne* şi pe urmă *Ouessant*). 3 ore (8:40 – 11:40); *30,20 €* dus-întors.

Vreme însorită, stropii apei ne picură, puntea se balansează.

Balize-indicatoare pentru ambarcaţiuni (atenţie, stânci ies din apă).

Trăiesc doar câteva sute de oameni pe insule, dar în timpul vacanţelor şcolare, câteva mii (vin turiştii).

Autorul, pe vaporul Companiei „Penn ar Bed”

★

Lampaul este centrul comercial al Insulei Ouessant. La 4 km de port. *3,50 €* autobuzul dus-întors.

★

Ce case!

Curat, verde, îngrijit.

Cazarma, zidul.

École du Dieu et École Diable! [Şcoala lui Dumnezeu şi Şcoala Diavolului!] (*Saint Pol Aurelian*).

★

Pe vapor, am citit politică şi fotbal, din ziarul *Ouest France* (Franţa de Vest).

Mulţi pensionari retraşi pe insulă.

Un cimitir artistic pe Insula Ouessant

Se închiriază biciclete (între 10 € şi 14 € pe zi) pentru turul insulei. Noi mergem la plajă.

★

Insula se află la 20 km de Franţa, are 8 km lungime şi 4 km lăţime (cca. 15,5 km$^{2)}$, cu altitudinea maximă de 64 m. Forma ei aminteşte de un cleşte de crab: în partea vestică, două peninsule prelungi, ascuţite, mărginesc la nord şi la sud Golful Lampaul.

Cică, se poate ajunge pe insulă şi cu avionul, în 15 minute, de la Aeroportul Brest Bretagne: Compania aeriană *Finist'air* are două avionete *Cessna 208 Caravan*, fiecare cu 9 locuri, cu care face zilnic cel puţin două curse Brest-Ouessant şi retur.

★

La întoarcere, unii se-mbătaseră şi cântau pe vapor, beau bere...

Autorul, nesingur pe-o insulă

Ne-am dus pe insulă ca să avem de unde ne-ntoarce. Mare lucru n-am văzut.

06.07.2010

Când am lansat funcţia mea (de teoria numerelor), am crezut că sunt liber, că pot s-o expediez pe oriunde, şi că oricine poate să scrie despre ea. Dar m-am înşelat! Fiindcă au început potopuri de „contre” la adresa mea. N-ai voie să te-afirmi, nu te lasă... numai unii au...

...Pentru aceste naţii, cel mai mic rahat e poleit cu aur!

Dar, prin obstacolele lor, mai degrabă m-au propulsat la nivel internaţional! Reacţiile lor au avut efect contrar.

★

Piramide s-au descoperit şi în Europa: în Franţa şi, mai nou, în Bosnia.

★

La *Ansamblul Parohial din Brest*:

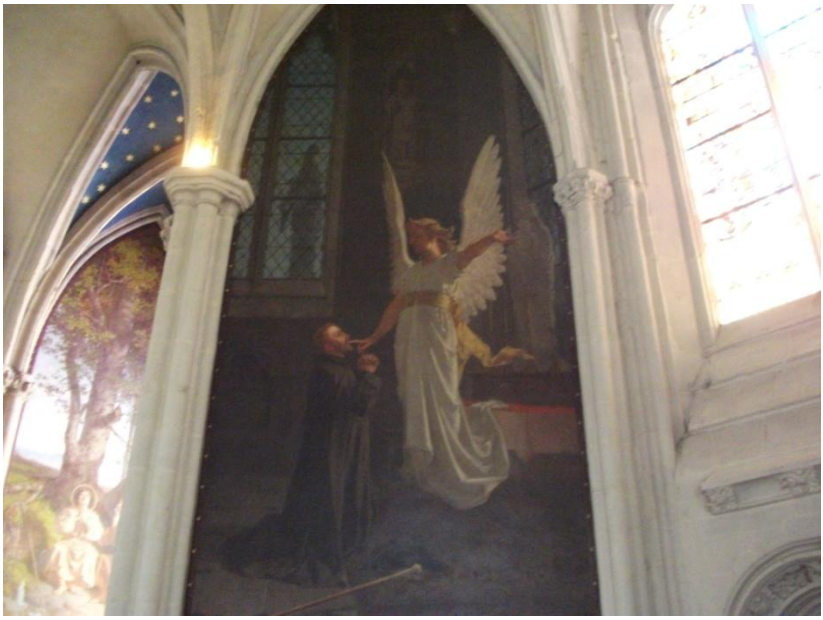

08.07.2010

Viaţa în Franţa e mai lejeră. În America e mai stresantă. Am scris pe foaia de lichidare că mi-ar plăcea să revin în Franţa ca lucrător (cercetător sau profesor la vreo Universitate).

⋆

Cei de la HAL (prescurtare de la *Hyper Articles en Ligne* – Articole în exces online; este o arhivă deschisă gestionată de către Centrul pentru Comunicarea Ştiinţifică Directă, din Franţa) pretind că au o arhivă deschisă tuturor savanţilor

(pe Internet, http://hal.archives-ouvertes.fr), dar nu este deloc liberă, cum ar trebui. Articolele mele de matematică tradiţională (nu de avangardă, cum mi-e stilul) aşteaptă cu săptămânile pentru a fi validate. Cele de fizică sunt respinse (de exemplu, unul despre *nematerie – unmatter*, în engleză): imediat.

★

Parcul Botanic din Brest (lângă plaja *Moulin Blanc*).

Brusturi giganţi, ca de pe vremea dinozaurilor. Ori ca-n filmele ştiinţifico-fantastice. Parc-ar ieşi balauri din ei!

Brusturi giganţi

Eucalipţi cu tulpini alburii, de parc-ar fi fost jupuiţi de coajă. Pădurici de bambuşi drepţi ca o perie.

Răţuştele fug prin bălţi ca nişte rachete. Lilia le dă toată pâinea, fărâmiţată.

Bambuşi

09.07.2010

Cu *TGV* (*Train à Grande Vitesse* = Tren de Mare Viteză): Brest-Paris (trecând prin Rennes – capitala Bretaniei franceze). Trenurile lor merg fără zgomot. Ale noastre zdrăngănesc precum căruţele!

★

Mai fusesem în capitala Franţei, la sfârşitul secolului trecut şi la începutul secolului acesta, dar nu în scopuri pur turistice, ci literare sau ştiinţifice şi văzusem puţin din oraş.

Acum, sunt ca turist, cu soţia şi ne-am programat cinci zile pline, în care sper că vom putea vedea cât mai multe obiective turistice, dintre care, neapărat: Muzeul Luvru, Castelul Versailles, Catedrala *Notre-Dame de Paris* şi Turnul Eiffel.

Autorul, „La Paris, la Paris”...

10.07.2010

Tomba lui Napoléon.

Între anii 1676-1679 arhitectul Jules Hardocan-Mansart (1646-1708) construieşte o biserică regală denumită *Domul Invalizilor*, unde Regele şi soldaţii să se poată ruga.

Trupul neînsufleţit al lui Napoléon I este adus din Insula Sf. Elena la Paris, în anul 1840. Arhitectul Visconti termină monumentul funerar dedicat lui Napoléon în 1861.

Opt victorii celebre ale lui Napoléon sunt înscrise pe marmură policromă de către sculptorul Pradier. Iar opera sa civilă, reprezentată de Simart pe 10 basoreliefuri (Codul civil, Pacificarea Naţiunii, Centralizarea Administrativă, Universitatea Imperială, Legiunea de Onoare etc.).

Fiul său (*L'Aiglon,* Vulturaşul – Regele Romei), fraţii săi (Josef şi Jérôme), generalii (Bertrand şi Duroc), şi mareşalii (Foch şi Lyautey) în jurul lui.

Soldaţi din vremea lui Napoléon

★

Meciul Olanda-Spania (0-1) a fost o anti-finală! Fotbal dur, evidenţiat mai ales prin brutalitate (olandeză). O pierdere de timp cu jocurile astea – prin care unii se umplu de bani – iar mintea publicului de rând e ţinută ocupată (să uite de neajunsurile vieţii).

★

Je ne veux retourner en Amérique...
Je ne veux retourner en Amérique...
Je ne veux pas
retourner

en
Amérique...
V-o-i-l-à!

★

Locuim la *Hotel Ibis*, 105, *Rue Brancion*, 75015 Paris. *64 €* pe noapte. Staţia de metrou *Porte de Vannes*.

13.07.2010

Chateau de Versailles.

Cu metroul *13* de la *Porte de Vannes* la *Invalides*. Apoi cu RER(C) la **Versailles** (în afara Parisului).

★

Statuia lui *Ludovic al XIV-lea* (1638-1715).

★

Cum trăiau bogătaşii odatăăă... iar sărăcimea n-avea ce mânca!

Candelabru

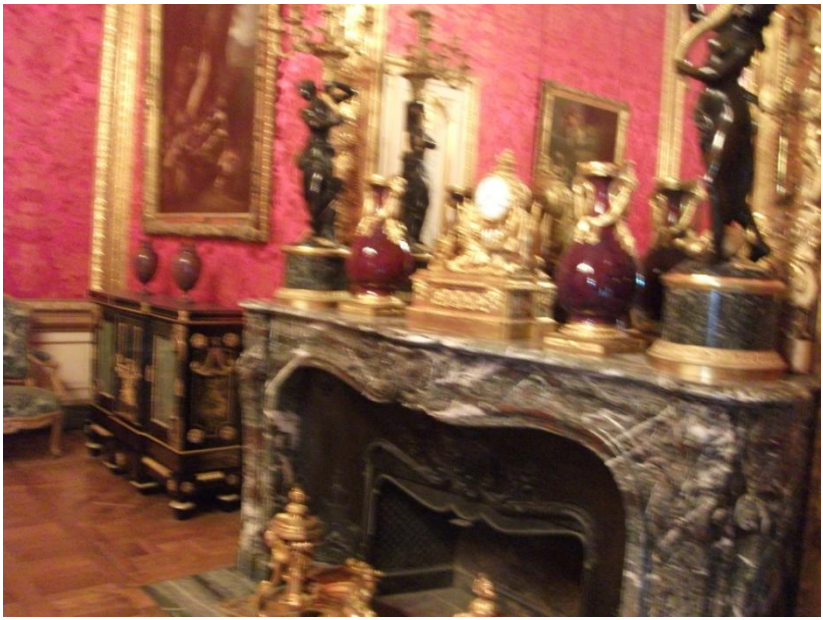

Interior

Statui pe coridoare

★

O poză lângă *Michel de l'Hôpital* (1503-1573), Cancelar al Franţei, cunoscut în matematică pentru *Regula lui l'Hôpital* din analiza matematică, la calcularea limitei unei fracţii cu nedeterminările:

$$\frac{0}{0} \text{ sau } \frac{\pm\infty}{\pm\infty}.$$

★

Avem audio-ghiduri (eu în franceză, Lilia în engleză). *27 €* intrarea generală (castel, grădină, casa Mariei-Antoinette – Regina lui Ludovic al XIV-lea).

★

Istoria e scrisă de clasa conducătoare pe umerii clasei de jos.

★

Istoria e plină de sânge: atâtea bătălii, atâţia morţi. Pentru cine? Pentru ce? Pentru putere şi înavuţire!

★

Statuia lui Pierre-Simon Laplace (1745-1827), membru al Academiei de Ştiinţe, senator.

Alfred de Vigny (1797-1868), scriitor.

Jean-François Champollion (1790-1832), egiptolog.

Jean de La Fontaine (1621-1695), fabulist.

Pierre Corneille (1606-1684), dramaturg.

René Descartes (1596-1650), filozof şi matematician.

Michel de Montaigne (1533-1592), filozof.

Francois Rabelais (1488-1553), scriitor.

★

Châteaux de Trianon. Domaine de Marie-Antoinette.

[Castelul din Trianon. Domeniul Mariei-Antoaneta.]

În stil mixt (baroc şi clasic), unde s-au perindat monarhi precum Ludovicii XIV, XV, XVI, Napoléon I şi reginele, amantele sau rudele lor.

Pavilionul *Petit Trianon* [Micul Trianon] a fost ridicat de arhitectul A.-J. Gabriel între 1762-1768 şi decorat de sculptorul H. Guibert pentru Regele Ludovic al XV-lea (1710-1774) şi Madame de Pompadour (1722-1764) – metresa lui.

Maria-Antoaneta locuieşte aici între 1774-1789 şi-şi pune amprenta artistică.

În perioada Imperiului Francez (1804-1815), sora lui Napoléon I, Pauline Borghèse şi Împărăteasa Marie-Louise se instalează la Trianon.

Templul Dragostei, la Versailles

Maria-Antoaneta însărcinează pe arhitectul Richard Mique şi pictorul Hubert Robert să-i facă o „grădină engleză" cu un râuşor, o alee sinuoasă, o insulă artificială (Belvédère), o grotă, un salon de muzică, şi un templu (*Temple d'Amour*).

Maria-Antoaneta se retrăgea în Micul Trianon pentru a scăpa de viaţa „oficială" (la etichetă) de la curtea regală.

Richard Mique construieşte Teatrul de la Trianon între 1778-1779.

Maria-Antoaneta asista, dar şi juca în piese de teatru, precum: *Le roi fermier* (Regele fermier) şi *La gageure imprévue* (Provocarea neprevăzută), de Michel Jean Sedaine (1719-1797) ori *Le Devin de Village* (Ghicitorul satului), de Jean-Jaques Rousseau, *Iphigénie en Tauride* (Ifigenia în Taurida), de Gluck, *Zémyre et Azor*, de Grétry, *Le Barbier de Seville* (Bărbierul din Sevilla), de Païsiello {după piesa lui Beaumarchais (1732-1799)}.

★

Mă plimb prin Europa (ca un trubadur).

★

Datorită umidităţii nu-mi curge deloc sânge din nas. Mă simt *moisturized* – umezit, bine şi mai tânăr, sportiv.

★

Telefonez, între 12 şi 15 ale fiecărei luni, în America, la *Visa Shappire Card*, să aflu balanţa de plată şi-apoi trimit imediat *check*-ul prin poştă, din Franţa, să nu mă penalizeze.

★

Bazilica *Saint-Denis*, unde, la 13 septembrie 1429, Jeanne d'Arc depune armele în omagiul Sfântului Denis.

★

Predarea catehismului (despre catolicism).

★

Construită începând din secolul al V-lea, adăposteşte un cimitir galo-roman unde se află mormântul Sfântului Denis, martirizat în anul 250.

★

Tombele Mariei-Tereza de Austria (1638-1683), regină a Franţei şi Navarre-ului, soţia lui Ludovic al XIV-lea, Henri al IV-lea (1553-1610), rege al Franţei şi Navarre-ului, Ludovic al XV-lea (1710-1774, rege al Franţei şi Navarre-ului. Maria-Antoaneta (1755-1793) soţia lui Ludovic al XVI-lea (1754-1793), ghilotinaţi la Revoluţia Franceză.

★

Dagobert (603-639), primul rege înhumat aici.

★

Regele-copil: *Robert dit l'Enfant* (1300-1317).

★

Arta gotică apare în secolul al XII-lea, prin folosirea de tehnici noi: bolţi şi ogive încrucişate.

★

Basilica a devenit necropola multor suverani francezi: 42 de regi, 32 de regine, 63 de prinţi şi prinţese, şi 10 înalţi demnitari. Ludovic al XII-lea şi Anne de Bretagne sunt reprezentaţi morţi şi goi, în tombă, iar deasupra vii, jucându-se. Henri al II-lea şi Catherine de Médicis au o tombă monumentală executată între 1560-1573.

Cavoul *Bourbon*-ilor (dinastie regală franceză).

★

După terminarea *Războiului Religiei* (1590-1598, contra regelui francez hughenot {calvinist} Henri al IV-lea), se conchide să se facă distincţie între *politic* (trebuie să te supui legilor juridice) şi *pios* (ai dreptul să-ţi alegi ce credinţă vrei).

★

Pe 25 iulie 1593 Regele Henri al IV-lea abjură (trece la catolicism), la Basilica Saint-Denis, iar pe 14 mai 1610, Henri al IV-lea este asasinat cu două lovituri de cuţit de către un necunoscut (François Ravaillac), care a declarat că n-a avut nici un complice şi că a acţionat sub voinţa lui Dumnezeu. La câteva ore după moartea lui, mama sa, Marie de Médicis, a fost declarată, de către Parlamentul din Paris, *Regentă* în Franţa.

★

Musée de l'Armée (Muzeul Armatei) de la Hotelul Invalizilor.

Tunuri clasice în curte (din anii 1666 – fabricate de Fraţii Keller – şi din 1732 prin ordonanţă regală, decorate cu motive heraldice şi mitologice).

Tunuri *Gribeauval* şi *Valée*, fabricate începând din anii 1815 (mai puţin ornate). Apoi obuziere şi mortiere.

Picturi murale cu bătălii, zugrăvite de Joseph Parrocel (1646-1706).

Istoria Franţei, de la François I, până la Ludovic al XIII-lea.

Arme cinegetice (de vânătoare).

Obiecte de război otomane, persane, mongole, chineze, japoneze din Evul Mediu.

Departamentul istoric al celor două războaie mondiale începe de la 1871, când s-a-ncheiat franco-german, cu victoria nemţilor, Franţa cedând provinciile Alsacia şi Lorena (a fost motivul revanşei franceze). Uniforme franceze, fotografii reale din tranşee, hărţi, documente personale.

Importanţa tehnologiei precum şi a factorului moral (psihologic) în războaie.

Tratatul de Pace de la Versailles din 1919, care încheie oficial Primul Război Mondial, determină cel de-Al Doilea Război Mondial (1939-1945)!

★

Departamentul dedicat lui *Charles de Gaulle* (400 documente audiovizuale şi cca. 20 de ore accesibile la casca audio-ghid).

★

România e citată cu 460.000 de morţi în Al Doilea Război Mondial (cei mai mulţi decedaţi: în URSS, 26.000.000, şi în China, 12.000.000 de morţi – pentru eliberarea Manciuriei de sub japonezi).

★

Drapelul francez e tot un tricolor (albastru, alb şi roşu).

★

Generalul de Gaulle, exilat la Londra în timpul ocupaţiei germane, cheamă populaţia franceză, pe 18 iunie 1940 la Rezistenţă (*Résistance*).

★

Există peste 60 de muzee şi monumente în zona pariziană. Când să le vizitezi pe toate?

★

Catedrala *Notre-Dame*, începută în sec. al XII-lea de Episcopul de Paris, Maurice de Sully, a necesitat 200 de ani pentru a fi terminată.

Autorul, în parcul din faţa Catedralei Notre-Dame

Victor Hugo (1802-1885) îşi plasează acţiunea unui roman aici.

Restaurată de Violet-le-Duc, la mijlocul secolului al XIX-lea.

★

Arcul de Triumf, cu înălţimea de peste 50 de metri, este construit în 1806 la ordinul lui Napoléon I, în onoarea Marii

Armate (*Grande Armée*), dar terminat sub regele Louis Philippe I (1830-1848), în stil antic roman.

★

Pantheon-ul a fost biserică până în anul 1791, apoi transformată în templu dedicat marilor personalităţi franceze: *Aux grands hommes la patrie reconnaisante* [Marilor oameni, patria recunoscătoare] – este emblema clădirii.

Mai întâi, a fost o bazilică fondată de regele *Clovis*, în anul 507 d. H. (care se convertise la creştinism) pentru înmormântarea sa şi a soţiei sale Clotilde.

Le Pantheon, Paris

În anul 512 a fost înhumată aici pioasa Geneviève, care protejase capitala de barbari.

Ludovic al XV-lea ordonă construirea unui edificiu măreţ pioasei Geneviève în anul 1744, început de arhitectul Soufflot şi terminat de colaboratorul său Rondelet. Cu ocazia fune-

raliilor lui Victor Hugo, în 1885, locaşul devine un edificiu civic.

În centrul Pantheon-ului se află *Pendulul lui Foucault* (1819-1868), fizician. La 3 februarie 1851 el face o demonstraţie publică despre rotirea Pământului în jurul axei sale.

Multe cavouri, tombe de scriitori căzuţi sub drapel, oameni de ştiinţă, politicieni, militari. Citez nume cu care-s mai familiar:

- Joseph-Louis Lagrange (1736-1813) – matematician,
- Lazare Nicolas Marguerite Carnot (1753-1823) – general, politician, matematician (*Teorema lui Carnot*, în geometria sintetică) şi fizician;
- François-Marie Arouet (zis *Voltaire*, 1694-1778) – mare scriitor;
- Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) – filozof;
- Alexandre Dumas (1802-1870) – scriitor popular („*Cei trei muşchetari”*);
- Victor Hugo (1802-1885) – scriitor naţional;
- Émile Zola (1840-1902) – scriitor care a introdus naturalismul în literatură;
- Jean Jaurès (1859-1914) – om politic socialist (strada pe care am stat eu în Brest, purta numele lui);
- André Malraux (1901-1976) – scriitor şi ministru;
- Jean Moulin (1899-1943) – luptător în rezistenţa franceză contra nemţilor;
- Jean (Omer Marie Gabriel) Monnet (1888-1979) – părintele fondator al Uniunii Europene;
- Gaspard Monge (1746-1818) – matematician;
- Marie Curie (1867-1934) şi Pierre Curie (1859-1906) – mari chimişti şi fizicieni;

- Louis Braille (1809-1852) – care, născut orb, inventează sistemul de citire pentru nevăzători care-i poartă numele, bazat pe puncte de înălţimi diferite;

- Pierre Berthelot (1827-1907) – chimist;

- Victor Schoelcher – care a contribuit la abolirea sclaviei;

- Inima lui Léon Gambetta (1838-1882), aflată într-o urnă.

Legea separării bisericii de stat, în Franţa, în anul 1905 (cam târziu).

Autorul, în Grădina Luxembourg din Paris

Ne-am dus apoi în *Grădina Luxembourg*, unde cânta o fanfară.

★

Apoi în *Jardin des Plants* [Grădina Plantelor] şi în Muzeul Naţional de Istorie Naturală, unde existau două galerii: una despre dinozauri şi alta despre evoluţie.

Grădina Plantelor din Paris

Cataclisme precum vulcani gigantici sau meteoriţi au transformat viaţa pe pământ acum 67 de milioane de ani, ducând la dispariţia dinozaurilor (aşa se crede).

Dinozaur înseamnă guşter/reptilă teribil/ă în greacă: *deinós* = teribil, *saura* = guşter/reptilă.

Perioada Cretacică (135-65 de milioane de ani în urmă) este ultima perioadă a erei geologice secundare când Pământul era stăpânit de dinozauri.

Despre biodiversitate: unele specii dispar, altele noi apar.

Se estimează că populaţia umană pe Terra va atinge 19 miliarde în anul 2100 şi 27 de miliarde în anul 2150. Vor fi suficiente resurse de hrană pentru toţi?

Georges Louis Leclerc de Buffon (1707-1788) – naturalist, contribuie la dezvoltarea Grădinii Regelui (transformată apoi în muzeu).

Jean-Baptiste Pierre Antoine de Monet, Cavaler de Lamarck (1744-1829) introduce termenul de *transformism*.

Georges Cuvier (1769-1832) – zoolog şi paleontolog, introduce sintagma de *anatomie comparată*, dar se opune doctrinei evoluţioniste.

Etienne Geoffroy Saint-Hilaire (1772-1844) – naturalist, încearcă să demonstreze unitatea compoziţiei organice a animalelor, până la Charles Darwin (1809-1882) – naturalist britanic, care anunţă doctrina evoluţionistă (darwinismul) în cartea sa din anul 1859 („Despre originea speciilor pe calea evoluţiei naturale"), rezultată în urma croazierei sale în jurul lumii (1831-1836) pe vasul *Beagle* [Copoiul].

În prezent există:

- *teoria sintetică a evoluţiei* – care reconciliază genetica, embriologia, paleontologia, sistematica şi biologia moleculară cu darwinismul;
- *teoria sinergetică a evoluţiei* – care consideră că selecţia multipolară (naturală sau artificială) se desfăşoară la toate nivelurile vieţii (de la moleculă la ecosistem), nu doar la nivelul populaţiilor.

Personal, consider că totul se transformă – desigur, unele specii (încrengături, rase etc.) mai repede, altele mai încet.

★

Din nou la celebrul *Musée du Louvre* [Muzeul Luvru], fost palat regal. Mai fusesem în iarna 2002-2003 când, pierzând legătura în Paris, am rămas pentru a doua zi la un hotel plătit de *Air France*.

Louvre, piramida de sticlă

Sunt atâtea lucrări de artă, că nici nu te mai uiţi la detaliile fiecăreia.

Pereţii, tavanele... totul e artă.

Văd, în lista de donatori din anul 1958, că e citat şi Constantin Brâncuşi.

[Acum, parc-am uitat engleza...!]

În cadrul obiectelor de artă: mobilier din secolul al XIX-lea, apartamentele împăratului Napoleon al III-lea.

Pictură europeană (franceză, spaniolă, italiană, olandeză, germană).

Peste 100.000 de opere grafice (desene, planşe gravate) în *Colecţia Edmond de Rothschild*.

Am trecut repede prin săli, mai mult în delectare decât în studiu (de la o vreme sunt grăbit, nu mai am răbdare să mă apuc de un lucru... nu mai sunt eu cel de odinioară... am mai şi îmbătrânit – Lilia nu uită să mi-o amintească mereu).

Colecţiile orientale (Grecia, Roma, Etruria, Egipt, Iran, Levant, Mesopotamia, Orientul Mijlociu) le parcursesem – destul de sumar, totuşi – prima dată.

★

La urcarea în *Turnul Eiffel*, o coadă şerpuită, încolăcită... Mulţi turişti... Şi e duminică dimineaţa...

Parisul şi Sena văzute de sus

Diseară se va juca finala Campionatului Mondial de Fotbal: Olanda – Spania, în Africa de Sud (11 iulie 2010).

O turistă spaniolă încercase să urce cu steagul spaniol în turn, dar gardienii i-au oprit steagul.

Ţigănci romănce cerşesc şi pe-aici. Au bileţele pe care e scris în engleză că au păţit necazuri (c-ar fi din Bosnia etc.) şi să le ajuţi. Îmbrăcate cu fuste creţe – nu s-au sinchisit măcar să se modernizeze/actualizeze puţin!

– Sunteţi din România?, le-am întrebat direct.

– Da.

Aşa ne fac de râs peste tot.

Elevi de liceu cu dansuri robotice, sub turn. Amorţiţi în poziţii fixe.

★

Cu vaporaşul pe Sena. *8,10 €* o oră şi cincisprezece minute. *Bateaux Mouches*. *Proménade parisienne*.

Autorul, cu soţia, în vaporaş, pe Sena

Postere în opt limbi.

Paris – Oraşul Luminilor.

Paris est une fête (Parisul este o sărbătoare).

Podul *Alexandru al III-lea* (Ţarul Rusiei în perioada 1881-1894).

Podul Concorde, construit cu pietrele Închisorii Bastilia, demolată de revoluţionari:

Liberté, Fraternité, Égalité.

După izgonirea rromilor din Franţa, în vara anului 2010, actorii români lansau pe Internet „clipul”:

Liberté, Fraternité, ... Expulsé!

Clădirea Adunării Naţionale.

Muzică impresionistă.

École de Paris, şcoală cu pictori din toată lumea.

Gara Orsay (devenită muzeu).

Podul Nou (*Pont Neuf*) este vechi de 400 de ani.

Cartierul Latin.

Catedrala Notre-Dame (200 de ani a durat construcţia ei). Victor Hugo descrie Franţa din secolul al XV-lea în romanele sale.

Vapoare-restaurant pe Sena.

Oameni la plajă (n-am văzut pe nimeni făcând baie!).

Arhitecturi artistice – frumoase ca nişte dantele.

Muzică ambientală, la cască.

Şi amintirea lui d’Artagnan şi-a celor trei muşchetari (Athos, Porthos şi Aramis) ai lui Alexandre Dumas-tatăl (1802-1870) – scriitor care s-a inspirat din activitatea serviciului secret al lui Ludovic al XVI-lea.

Cei trei muşchetari au fost, de fapt... patru. Celebra lor deviză era: *Unul pentru toţi, toţi pentru unul*.

Aşadar: **am venit, am văzut, şi-am plecat (!)**

★

Mulţi turişti spanioli, ruşi.

★

Biserica St. Étienne du Mont – începută de François I şi terminată sub Ludovic al XIII-lea.

★

Calc parcă pe ace (de oboseală)!

★

Intrăm şi-n *Grande Mosquée de Paris* (plus Institutul Musulman).

Arabescuri în Marea Moscheie din Paris

*

Nu mai am timp să detaliez jurnalul... Uneori am impresia că pierd timpul scriindu-l. Ar trebui să fac altceva mai important, mai original: de pildă, să scriu ficţiunea *Ţara oamenilor care merg în cap* (tot despre dictaturi, idee care mă roade de când eram în lagăr, s-o transpun)...

ANGLIA (la Londra)

15.07.2010

Control de paşapoarte, vize aplicate pentru Trenul *9015* de la Gara de Nord din Paris spre Londra.

★

Trecem prin tunelul de sub apă (Canalul Englez). Vreo 20 de minute de întuneric (altceva nu se vede).

Pas de Calais (în franceză) are 31 km lărgime între Calais şi Douvres, şi o lungime de 185 de km.

La gara *St. Pancras* din Londra:

1 £ = 1,33 €; 1 € = 1,68 $. Schimb direct 500 €.

★

Mă simt pierdut, mic şi lipsit de importanţă în acest univers imens. Astfel de sentiment am în fiecare loc necunoscut, dar dispare când încep să mă obişnuiesc cu el.

108,30 £ biletul dus-întors Londra-Edinburgh (pe 21, respectiv 29 iulie) cu trenul, de la *Gara Kingscross,* şi 8,90 £ trenul spre Aeroportul Gatwick (49 de minute). Şi, apoi, iar trenul spre... *Horley*. Aici e „micul" meu hotel, rezervat pe Internet, fără să fi ştiut pe unde ar fi, şi plătind *332,50 $* pentru *6* nopţi (în Londra ar fi fost *100 £* pe noapte!).

– Ia uite-mă şi-n Horley!

Despre care n-auzisem până acum.

Lilia, nervoasă:

– De ştiam, nu veneam!

★

Mulţi lucrează în Londra, dar locuiesc în suburbii.

– *London is not a place to live!* [Londra nu e locul unde să trăieşti!], mi-a mărturisit un navetist local.

Această tracasare este zilnică între Horley (de exemplu, unde am eu hotelul) şi capitală.

Depăşeşte o oră fiecare drum.

★

Poză la automat: 5 £ (pentru abonament săptămânal Horley-Londra, plus transport în Londra, pe metrouri şi autobuze, 75,90 £). Ne-a topit de bani...

★

Coborâm la Staţia „Victoria".

Mergem la Palatul Buckingham, principala reşedinţă londoneză a monarhilor britanici. Poartă numele Ducelui de Buckingham, care a construit aici o casă în 1705, cumpărată de familia regală în 1761 şi devenită oficial Palat Regal în 1837, când Regina Victoria a ales-o ca reşedinţa permanentă. Casa a fost extinsă de mai multe ori, devenind un falnic palat.

Toată lumea cu aparatele de filmat şi pozat în sus.

Asistăm la schimbarea gărzii de la ora 11^{30}:

Parcul St. James:

The Household Cavalry Museum [Muzeul Cavaleriei de Gardă], *6 £*. Este un muzeu viu, pentru că vizitatorii pot vedea cum exersează Regimentul de Gardă Călare pentru ceremonii,

Un muzeu viu: Muzeul Cavaleriei de Gardă

Cavaleria de gardă a fost înfiinţată de Regele Charles al II-lea în 1661, pentru a apăra viaţa reginei.

★

Mareşalul Garnet Joseph Wolseley (1833-1913). A participat la războaiele din Birmania (1852-1853), Crimeea (1854-1855), China (1860-1861), Africa de Sud (1879), Egipt (1882), Sudan (1884-1885).

★

Nu mai am timp să scriu în detaliu călătoriile, nici putere.

Mă mulţumesc doar să le citez, ori să descriu sumar.

Galeria Naţională: *3,50 £* pentru un ghid audio:

Picturi religioase de: Federico Barocci (1535-1612), Corregio (m. 1534), Parmigianino (1503-1540), Leonardo da Vinci (1452-1519), Wolf Huber (1480/5-1553), Hans Baldung Grien (1484/5-1545), Hans Holbein cel Tânăr (1497/8-1543), Lucas Cranach cel Bătrân (1472-1553), Jakob Seisenegger (1504/5-1567), Bartholomaeus Spranger (1546-1611), Hans von Aachen (1552-1615), Hans Wertinger (1465/70-1533), Albrecht Altdorfer (1480-1538), Quinten Massys (1465-1530), Joachim Beuckelaer (activ între 1560-1574); pictori veneţieni din perioada 1500-1530, Giorgione, Titian, Sebastiano del Piombo etc.

Colecţii medievale, renascentiste şi impresioniste:

- misticism şi religie în secolul al XV-lea (Van Eyck, Lippi, Botticelli, Dürer, Memling, Uccello, Duccio, Bellini);

- Renaşterea din secolul al XVI-lea, rivalizând cu Grecia şi cu Roma antică (Raphael, Holbein, Leonardo da Vinci, Bruegel, Veronese, Bronzino, Michelangelo);

- teme religioase reinterpretate, natură moartă, peisaje, cotidian (Rubens, Poussin, Van Dyck, Caravaggio, Cuyp, Vermeer, Rembrandt, Claude) în secolul al XVII-lea;

- secolul al XVIII-lea, cu tablouri mici: Goya, Vincent Willem van Gogh, Monet, Degas, Constable, Canaletto, Cézanne, Turner, Ingres.

M-am pierdut de Lilia; ne-am regăsit după două ore!

Piaţa Trafalgar, cu statuia amiralului Horatio Nelson, ucis în Bătălia de la Trafalgar (1805)

Generalul Charles James Napier (1782-1853).

★

Concert în Catedrala *St. Martin-in-the-Fields*.

★

The Tower Hill Memorial (1939-1945).

★

Castelul – fortăreaţă, unde s-a refugiat în 1238 Henry al III-lea. Fiul său, Edward I, îl refortifică în 1281.

Denumit *Palatul Kensington*.

În castelele acestea locuiau ca în mici orăşele. Aveau provizii, se formase o comunitate.

★

Armurile regilor:

Henry al VII-lea (1485-1509);

Henry al VIII-lea (1509-1547);

Edward al VI-lea (1547-1553);

Lady Jane Gray (a domnit doar nouă zile în 1553; decapitată în 1554);

Mary I (1553-1558);

Elisabeth I (1558-1603).

★

Război civil în Anglia, din anul 1642, între regalişti şi Parlament. În bătălia de la *Naseby*, în 1645, regaliştii sunt învinşi, iar Regele Charles I este decapitat. Ţara e condusă întâi de *Commonwealth* (guvernul republican) între 1649-1653, numit apoi, între 1653-1660, *Protectorat* (dictatura militară a lui *Oliver Cromwell*, apoi a fiului său, *Richard*).

Regaliştii revin şi reinstaurează monarhia în anul 1660, cu *Charles al II-lea* (fiul lui Charles I).

★

Armuri ale dinastiilor regale:

Dinastia Hanover:

George I (1714-1727);
George al II-lea (1727-1760);
George al III-lea (1760-1820);
George al IV-lea (1820-1830);
William al IV-lea (1830-1837);

Armură medievală

Regina Victoria (1837-1901).

Saxe-Coburg şi Gotha (două Ducate):
Edward al VII-lea (1901-1910).

Dinastia Windsor:
George al V-lea (1910-1936);
Edward al VIII-lea (1936);
George al VI-lea (1936-1952);
Elizabeth a II-a (1952-prezent).

★

Am văzut că *Lady Jane Gray*, din Anglia, a fost regină doar *9* (nouă) zile, în anul 1553.

Mă gândesc dacă există în istoria omenirii vreun rege (or preşedinte, conducător) care-a domnit doar o zi, sau o oră?

Care este cea mai scurtă domnie din lume?

{Vizitez şi scriu jurnalul în acelaşi timp.}

★

Armură pitică (*95 cm*) şi gigantică (*2,057 m*) din timpul dinastiei *Stuart* (1603-1714) – când a domnit peste Scoţia şi Anglia.

Armele ca artă.

★

Monetăria stabilită în timpul Regelui William I (1066-1087). Stră-stră-strănepotul său a fost Richard I (denumit „Inimă de Leu").

★

Istoria castelului din perioada romană până în secolul al XX-lea.

Primul astronom al regalităţii, *John Flamsteed*, în 1675.

Sir Isaac Newton, în 1696, devine *Warden of Royal Mint* [Custode al Monetăriei Regale].

★

Imagini în *3-D*.

★

La 2 iunie 1953 Elisabeta a II-a e încoronată Regină a Angliei.

Cel mai mare diamant din lume, de 530,2 carate (adică, 106,04 g; 1 *carat* {unitate de măsură a masei pietrelor preţioase} = 0,2 g) denumit „Prima Stea a Africii” (1910).

★

Fusiliers Museum [Muzeul Puşcaşilor, aflat în incinta unui muzeu mai mare, numit *Turnul Londrei* {Tower of London}]

Prizonierii din *Turnul Beauchamp* [Beauchamp Tower, din anul 1280, folosit ca închisoare, este unul dintre cele 21 de turnuri, existente în castelul complex numit Turnul Londrei; coincidenţa face că a existat un inginer feroviar englez, inventatorul lubrifierii hidrodinamice, care se numeşte chiar… Beauchamp Tower {1845-1904}]. Instrumente de tortură.

Războaiele napoleoniene (1796-1815).

Anii de pace până la Războiul din Crimeea (1854-1856). De fapt, războiul începuse în 1853, între Rusia şi Turcia, care fiind în declin, dar este ajutată din anul 1854 de Anglia, Franţa şi Regatul Sardiniei, pentru a pune capăt dominaţiei ruse asupra Gurilor Dunării.

Ruşii abandonează Sevastopolul.

Războaiele Boerilor (1880-1881 şi 1899-1902) este purtat în Africa de Sud între descendenţii coloniştilor olandezi (denumiţi „Boeri” {se pronunţă buri} – a nu se confunda cu românescul „boieri”), ajutaţi cu echipamente militare din Germania, şi Imperiul Britanic, care dorea să-şi întindă dominaţia şi în Africa de Sud. Se încheie cu victoria britanicilor prin semnarea Tratatului din *Vereeniging* (oraş din Africa de Sud) în luna mai 1902.

★

Ne zbatem cu metrourile şi trenurile: cum să schimbi, ce linie, în ce direcţie.

În Paris, era mai uşor: linia *13*, linia *5*... În Londra: linia galbenă, linia verde...

Apoi, din staţia de metrou, schimbat în staţia de tren.

Tower Bridge [Podul Turnului]: proiectat în stil neogotic de către *Horace Jones*, construit în perioada 1888-1894. Are: 1 pod basculant (segmentul central, 61 m lungime, cu 2 pasarele pietonale la H = 44 m) şi 2 poduri suspendate.

Podul cu două turnuri, peste Tamisa, cel mai mare din oraş

★

Promenadă pe malul Tamisei, până la *Hay's Galleria*.

17.07.2010

N-am luat nimic în gură de dimineaţă şi simt că mă doare capul, în trenul personal Horley-London Bridge, din această cauză.

★

Southwark Cathedral

Fondată în anul 606 de către saxoni. Reconstruită în perioada 1220-1240, în urma incendiului din anul 1212.

Catedrala Southwark din Londra

★

Ruinele Palatului Episcopului de Winchester (fondat în secolul al XII-lea).

★

Autobuze cu două niveluri – parcă ar fi o maşină deasupra altei maşini – cam aşa arată.

★

Catedrala Sf. Paul

Design de William Ramsay, în 1332.

Distrusă de Marele Incendiu Londonez din 1666.

Am văzut atâtea catedrale, încât nu mai disting care şi cum.

12,50 £ intrarea.

Podea în pătrățele alb-negru, ca la şah.

Picturi murale aurite. Vitralii colorate aprins.

Catedrala Sf. Paul din Londra

⋆

Cavouri de episcopi.

Biserica Anglicană s-a desprins de sub tutela Romei în anul 1534 când Regele Henry al VIII-lea se rupe de Papalitate (deoarece nu-i dădea voie să divorţeze şi apoi să se recăsătorească) şi se autoproclamă şef al Bisericii Anglicane.

Elisabeta I îi dă o formă între protestantism şi catolicism (încercând să reconcilieze aceste două ramuri creştine opuse).

⋆

Am făcut vara aceasta peste 3.000 de poze – majoritatea peisaje, obiective turistice.

⋆

Please mind your head! [Vă rog, atenţie la cap] (and... *Head your mind!!* [Condu-ţi mintea]) {Nota editurii: joc de cuvinte în engleză: *head* = cap; dar şi: a conduce; *mind* = minte; a avea grijă de.}

Urcăm în cupolă (528 trepte): Londra văzută de sus e mai puţin artistică faţă de Paris.

Londra văzută de sus

★

La subsol un muzeu dedicat Războiului din Coreea (1950-1953), când s-a bătut Estul cu Vestul (comuniştii cu capitaliştii): au murit milioane de oameni, iar rezultatul a rămas tot ca înainte de război!

★

Memorial dedicat celui de-Al Doilea Război Mondial (1939-1945).

★

Tombele Ducelui de Wellington şi Amiralului Lord Nelson.

★

În Catedrala St. Paul s-a cununat Prinţul Charles, al Ţării Galilor, cu Lady Diana Spencer, în 1981. Iar Regina Elisabeta a II-a a celebrat aici 50 de ani de domnie (1952-2002) – Jubileul de Aur. Idem, Jubileul de Argint (25 de ani de domnie) al Reginei Victoria, în 1862.

Martin Luther King jr. s-a rugat aici în 1964, înaintea primirii Premiului Nobel pentru Pace la Stockholm.

Funeraliile Ducelui de Wellington în 1852 (învingătorul lui Napoleon, la Waterloo, 1815), tot în această catedrală.

⋆

Din nou pe străzile londoneze.

Statuia lui *James Henry Greathead* (1844-1896), inginer-şef, constructor al tunelelor oraşului – pentru metrou.

Zid al oraşului construit între 190-220 d. H., pe o distanţă de 3 km, în vremea romanilor (denumită localitatea Londinium). Zidul era de 2,5 m grosime şi peste 6 m înălţime. În perioada medievală 1066-1500 a fost reparat şi supraînălţat.

Zidul roman şi medieval din Londra

Wakefield Garden

Regii ăştia-s ca nişte păpuşi, ori roboţi, ori actori: trebuie să ştie ce gesturi să facă, ce cuvinte regizate să spună ... ca la teatru.

★

Lilia zice că eu mă menţin tânăr pentru că gândesc tot timpul, pun creierul la lucru permanent (citesc, studiez, scriu, creez).

18.07.2010

Castelul Windsor (al dinastiei actuale):

Mary Delany (1700-1788), artistă, şi Fanny Burney (1752-1840), romancier şi autor de jurnal intim, au locuit aici.
16 £ intrarea.

900 de ani rezidenţă a regilor englezi şi apoi britanici. Ziduri până la 4 m grosime.

Turn al Castelului Windsor

Cu audioghidurile s-au eliminat job-uri de ghizi privaţi.

Colecţia de miniaturi (*Doll's House*) a Reginei Mary. 1500 de meşteri au lucrat la aceste obiecte minuscule.

Bătălia de la Waterloo (1815), în care Wellington l-a învins pe Napoleon, reflectată în picturi.

Camerele Regelui Charles al II-lea.

Portrete regale. Peste 7.000 picturi, începând din secolul al XIV-lea. Regii erau şi mari colecţionari de artă (doar aveau bani!).

Tabloul lui Henry al VIII-lea şi cei trei copii ai săi (Edward al II-lea, Mary I, Elysabeth I).

Sala de dineu a Regelui Charles al II-lea.

Antony Van Dyck a executat multe portrete (familia Regelui Charles I, rege decapitat de armata lui Oliver Cromwell, în 1649).

Camere de oaspeţi.

Compozitorul Händel (G. F, 1685-1759) născut în Germania, a creat şi s-a mutat în Anglia pentru Regele George I.

Statuia lui Churchill.

La Trafalgar, în 1805, Amiralul Lord Nelson a învins forţele franco-spaniole (conduse de Napoleon).

★

Un incendiu, în 20 noiembrie 1992, a distrus câteva camere în castel.

Castelul a fost prima dată înălţat de William Cuceritorul, în secolul al XI-lea.

O serie de regi au locuit şi adăugat lucrări la castel începând cu la Henry al II-lea, până la Regina Elisabeta a II-a. Pictori celebri precum Rubens, Van Dyck, Holbein au contribuit.

Marcus Adams a fost între 1926-1956 fotograful oficial al patru familii regale.

★

Masa de prânz la restaurantul chinezesc „Nell Gwynn" din localitatea Windsor (cam la 60 km de Londra).

Regina Elisabeta a II-a vine de două ori pe an aici.

Locuieşte mai mult în Palatul Buckingham, din Londra.

Bere: *London Pride* [Mândria Londrei] (*1,80 £*).

Peşte cu cartofi pai, verdeaţă şi lămâie (*5,50 £*).

Cumpărăm supă concentrată de *1-2 £,* încălzim apă acasă şi le amestecăm.

Dar şi-n Anglia, nu ne putem abţine de la… dulciuri (ne atrag ca un magnet)!

Trenurile-s aclimatizate între Londra şi suburbii.

★

Cu harta metroului permanent în buzunar.

Încoronat în Windsor, Anglia, ca Rege al... Jurnalelor!
(glumeşte Lilişka)

19.07.2010

Monumentul de lângă Podul Londrei

Construit între 1671-1677 pentru a celebra Marele Incendiu al Londrei din anul 1666, care a durat trei zile, distrugând 13.000 de case.

3 £ intrarea.

Urcăm în monument: 311 trepte în spirală, 61 metri înălţime, vedere a Londrei la 360 de grade.

100.000 oameni rămăseseră fără adăpost după incendiu.

Şase morţi numai.

87 biserici distruse.

50 de ani a durat reconstrucţia Capitalei, dirijată de arhitectul şi matematicianul Sir Christopher Wren.

Scara „melc” a Monumentului

Basorelief pe Monumentul de lângă Podul Londrei

Copiez poz(n)ele de pe cardul camerei pe *extended memory* (USB), ca să ne rămână memorie electronică suficientă şi pentru Edinburgh.

★

Casa Somerset

Artă şi design. (Scriu în timp ce vizitez, la prima mână. Nu am vreme să mai revăd.)

Colecţia Fleming de tablouri scoţiene, începând din 1770. Concepută de bancherul Robert Fleming, în anul 1900.

Pictori: David Ross Warrilow (n. 1956), Charles James Lauder (1841-1920: cu „Glasgow-ul de odinioară"), Anne Redpath (1895-1965), S. J. Peploe (1871-1935), Donald Bain (1904-1979), Henry James Lintott (1877-1965), Alexander Muir, Sir Muirhead Bone (1876-1953), David Hosie (n. 1962); desene de Carol Rhodes (n. 1959), Willie Rodger (n. 1930) cu o tapiserie despre... fotbal; Crawfurd Adamson (n. 1953), John Mac Auley (n. 1969), Charles Avery (n. 1973), Jack Vettriano (n. 1954); Mariotto Albertinelli (1474-1515).

Portretul lui Horatio Nelson (1758-1805), eroul de la Trafalgar. La 12 ani se înrolează în marină, la 21 de ani devine căpitan; ajunge baron în 1798 şi viconte în 1801, după ce distruge flota franceză pe Nil şi respectiv îi învinge pe danezi la Copenhaga. Tabloul său pictat de Lemuel Francis Abbott (1760-1803).

★

George Sanders (1774-1846) portretizează pe George Keith Elphinstone (1746-1823), care a stopat evadarea lui Napoleon, după 1815, de pe Insula Sf. Elena.

★

Galeria Courtauld (din Casa Somerset)

Asamblată de Thomas Gambier Parry (1816-1888) cu artă colectată între anii 1830-1870.

Stiluri: victorian, florentin, religios (revitalizat în seco-

lul al XIX-lea de Augustus Welby Pugin, John Ruskin, William Burges etc.).

Pictori: Fra Angelico (1395/1400-1455), Lorenzo Monaco (1370-1425).

Sculpturi minuscule în fildeş (artă gotică) dintre anii 1270-1400: „Adoraţia lui Diptych", cu scene din „Copilăria şi Pasiunea lui Christos" (mijlocul secolului al XIV-lea).

Noi idei religioase (Noul Testament).

André Beauneuveau (c. 1335-c. 1401): „Virgina şi copilul".

(Mi se atrage atenţia că n-am voie să ţin rucsacul în spate ori pe umăr în galerie, ci numai de mână şi în jos!)

Renascentism, impresionism, post-impresionism, modernism.

Artă feminină... comparată!

Cézanne, Renoir, Monet, Degas, Seuret, Gaugin; iar în secolul al XX-lea: Matisse, Kandinsky, Modigliani, Manet.

Botticelli, Bruegel, Rubens, Gainsborough, Michelangelo, Turner, Rembrandt.

Expoziţia lui Amedeo Modigliani (1884-1920) cu femei nude de la Galeria „Berthe Weill" din Paris este închisă de poliţie, deoarece prezenta părul pudic (zona pubiană)!

★

La Paul Gauguin (1848-1903) mi-a plăcut exotismul său din Tahiti, culorile mate, parcă din altă lume.

Provocator nudul egiptean al lui Erich Heckel (1883-1970).

Postmodernismul secolului al XX-lea cu „năzbâtii" artistice: Damien Hirst (n. 1965), Gary Hume (n. 1962), Anish Kapoor (n. 1954), Linda Karshan (n. 1947) cu un pătrat alb.

Cain, tăind capul lui Abel, în tabloul lui Rubens (celebra scenă din Biblie, cu gelozia fraţilor gemeni).

★

M-am întrebat de ce predomină nudurile feminine? (pictate de bărbaţi). De ce nu şi nuduri masculine? (pictate de femei). Bărbaţii sunt mai mult obsedaţi de sex, pe când femeile mai degrabă vor romantism.

★

Şi-n metroul londonez auzi ţigani români cântând la acordeon.

★

După vizitarea unei expoziţii... mă gândesc să iau o clasă de *Oil Painting* [Pictură în ulei] chiar la U.N.M.G. (n. e.: Universitatea „New Mexico" din Gallup, statul federal New Mexico, *SUA*) – să m-apuc serios de pictură.

★

Sistemul subteran al metroului a fost dat în folosinţă în 1863. În timpul Războiului Mondial al Doilea, a fost adăpostită aici o parte din trezoreria naţională britanică.

★

Pe *strada Oxford*, zonă comercială, o-ngrămădeală de nu poţi să mergi.

Ne-ndreptăm apoi pe *strada Duke*, prin *Piaţa Manchester*, spre **Colecţia Wallace**. Intrarea este gratuită.

François Le Moine (1688-1737), Antoine Watteau (1684-1721), André-Charles Boulle (1642-1732), A. F. Desportes (1661-1743). Picturi întunecate – de epocă (aşa era maniera atunci).

Mobilă Ludovic al XIV-lea. Stil Rococo: Ludovic al XV-lea şi Madame de Pompadour (metresa lui).

„Rococo" provine din „rocaille" (fond pietros, colţuros).

Scaune tapiţate de G. Jacob (1739-1814).

Şcoala Olandeză: Jan Weenix (1640-1719).

Candele, armoare (şifoniere) franceze, statuete [„Alexandru cel Mare", de François Girardon (1628-1715)], vaze de porţelan *Sèvres*, dulapuri ornate, cufere încrustate.

Busturi {„Charles al IX-lea", de Germain Pilon (*1528-1590*)}.

Platouri de argint.

Cabinete. Armuri {de Cosimo de Medici (secolul al XVI-lea), din India (secolul al XVII-lea)}.

„Venus şi Cupidon", de Titian (c. 1473/82-1576).

S. van der Meulen (1543-1568).

„Răpirea sabinelor", de Giovanni da Bologna (1529-1608).

„Tânărul Cicero", de Vincenza Fappa (*c.* 1456-după 1515).

Bustul lui Louis de Bourbon [din dinastia franceză a Bourbonilor, desigur].

Colecţia a fost strânsă de patru generaţii de marchizi de Hertford (1719-1870) şi apoi de Sir Richard Wallace (1818-1890).

Autoportretul lui Rembrandt van Rijn (1606-1669).

Numai conţi, nobili, regi, împăraţi – aş fi vrut să văd şi oameni de rând în tablouri (ţărani, meseriaşi, funcţionari).

★

Galeria de artă modernă privată Duncan MacGregor (n. 1961) şi Janet Kenyon, Sherree Valentine Daines, Fabian Parez, Maya Eventov (la intersecţia străzilor James cu Barrett).

★

La ieşirea din metrou (aglomerat la oră de vârf, când oamenii ies de la lucru) mi se distribuie gratuit ziarul „London Evening Standard". Alt periodic gratuit: „Metro".

★

„Happy Annivorcery!" [citesc în Dicţionarul Urban]... aluzie la *Anniversary + Divorce = Anniv**o**rcery (!)*

20.07.2010

Trenurile suburbane merg „*zeiss"* şi des (la 15-20 de minute) făcând legătura cu metropola londoneză.

La ore înaintate, sunt din jumătate în jumătate de oră. În U.S. se zice *EXIT*, în U.K., *WAY OUT* (la „Ieşire"). Senţelege, oricum.

★

Muzeul Britanic [British Museum].

Fondat în 1753.

Bustul Împăratului Roman Septimius Severus (146-211 d. H.).

Epoca de Bronz (3.200-1.100 î. H.) în insulele greceşti Cyclade, Creta, Mycenae, Aigina.

Multe obiecte descoperite în tombe, unele cadouri oferite zeilor: Poseidon, Hera, Athena, Artemis şi, bineînţeles, Zeus.

Nu s-au păstrat scrieri, doar relatări transmise oral.

Este şi perioada „Iliadei" şi „Odiseei" lui Homer (750-700 î. H.). Războiul Troian a marcat trecutul grec.

★

„Arcul Triumfal” de Albrecht Dürer (1471-1528), ordonat de Împăratul Roman Sfânt Maximilian I (1459-1519). Dürer a fost ajutat în design de ucenicii săi Hans Springinklee (1490/5-după 1525), Wolf Traut (c. 1480-1520) şi Albrecht Altdorfer (c. 1482/5-1538).

★

După Epoca de Bronz, a urmat Epoca Întunecată, caracterizată prin scăderea populaţiei, a nivelului de viaţă, a culturii: 1.100-900 î. H.

Perioada Geometrică pan-elenă (900-750 î. H.) cunoaşte o creştere în muzică, poezie, politică, atletism.

Civilizaţiile egipteană şi feniciană îi influenţează pe greci în arta scrierii şi-a prelucrării metalului şi fildeşului **orientalizând** (încorporând motive, precum flori şi animale).

Stilul corinthian şi protocorinthian se manifestă pe vase de ceramică până prin anul 500 î. H.

Stilul arhaic grec domină.

Monede, sigilii se întrebuinţează acum.

★

O nouă tehnică, de figuri roşii, apare pe vase.

★

Athena a fost prima democraţie a lumii, începând din anul 460 î. H. Este introdus votul în alegeri şi judecata la tribunal cu juri.

Bustul lui Pericles (n. 429 î. H.), bun orator şi conducător.

Relicve ale Acropolis-ului din Xanthos, în timpul guvernării Regelui Kupreli (480-440 î. H.).

Apare stilul arhitectural al colonadelor greceşti în ordine dorică (420-400 î. H.).

Descoperiri arheologice în Asia Mică (pe atunci, găzduind cetăţi greceşti; astăzi în sud-vestul Turciei).

În Lykia, între 1833-1844, Charles Fellows descoperă ruinele oraşului antic (căzut sub perşi în 546/545 î. H., revenit

la Imperiul Athenian în 468 î. H., şi apoi iar sub perşi, la sfârşitul secolului al V-lea î. H.).

★

Aphrodita, zeiţa frumuseţii la greci, denumită Venus de către romani.

Sculptori greci antici: Pheidias, Kresilas, Polykleitos.

Romanii cuceresc Macedonia şi Grecia în secolul al II-lea î. H., dar recunosc superioritatea culturii greceşti, şi-o imită (fac replici de sculpturi, de zei) – însă o şi modifică.

★

Statui asiriene de la Palatul din Khorsabad, al Regelui Sargon al II-lea (721-705 î. H.).

Cultură asiriană: oameni cu bărbi, zale, coifuri pe cap.

Castele decorate fin în Nimrud.

[Te pierzi în muzeul acesta britanic. Atâtea galerii, labirinturi… că nu ştii dacă ai trecut prin toate! Şi nu ştii ce să vezi mai întâi…]

Asiria e-n nordul Irakului, pe râul Tigru.

Imperiul Asirian creşte sub Ashurnasirpal al II-lea (883-859 î. H.) şi Shalmaneser al III-lea (859-824 î. H.). Decade sub Shamshi-Adad al V-lea (823-811 î. H.) şi Adadnirari al III-lea (810-783 î. H.).

Renaşte sub Tiglath-Pileser al III-lea (744-727 î. H.).

Este distrus în 612 î. H. de către babilonieni şi mezi.

★

Thomas Young (1773-1829) în Anglia şi Jean-François Champollion (1790-1832) au încercat să descifreze hieroglifele egiptene.

Champollion considera hieroglifele ca semne, pe când Young le considera imagini simbolice.

Champollion cunoştea limba coptă (descendentă din egipteana veche) şi la 14 septembrie 1822 reuşeşte să citească texte.

Iată un exemplu de hieroglifă egipteană:

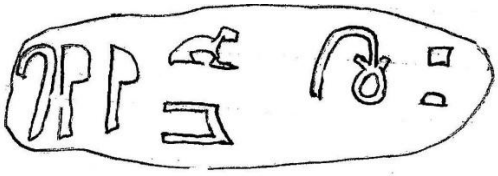

Se citeşte de la dreapta la stânga (fiecare semn în acest oval reprezintă o literă), adică în mod corespunzător avem:

S I L P

O

M T

PTOLMIS.

Ceea ce înseamnă PTOLMIS, sau „Ptolemeus” = vechea dinastie grecească din Egipt. {Numele de regi erau puse în cerculeţe sau ovaluri.}

Piatra Rosetta, care prezintă un decret din data de 27 martie 196 î. H., este scrisă în trei limbi: demotică, egipteană, şi greacă – permiţând, astfel, descifrarea hieroglifelor egiptene prin compararea lor cu textul grecesc.

★

„Cartea Morţilor” (sau „Textele Sicriului”), scrisă în cerneală, pe papirus, de o femeie numită Resti, este din perioada pre-ptolemeică şi a fost revizuită în timpul Dinastiilor a 25-a şi a 26-a.

Cultura japoneză

În Buddhism, se elimină suferinţa prin a nu avea dorinţe. Prin „iluminare”, atingi starea de *nirvana*.

Acestea sunt predicaţiile prinţului indian Gautama Siddhartha (565-486 î. H.).

Buddhismul s-a răspândit în Japonia, China şi Coreea în anii 500 d. H.

Ritualul buddhist (denumit tantric) este mai important decât filosofia acestei religii. Este format din: **vorbire secretă** (mantra), **gesturile corpului** (mudra), şi **vizualizarea în minte** a ultimei realităţi.

Ritualurile au (mare) putere de-a impresiona.

O formă de buddhism este filozofia ZEN de a găsi „iluminarea" şi „ultimul adevăr", practicând meditaţia.

Există însă şi circa 1.000.000 de creştini în Japonia (crez introdus de navigatorii portughezi în anul 1540).

★

Mi-amintesc de filmele cu samurai văzute în ţară când eram copil.

★

Mostre de teatru: *Nō* şi *Kabuki*.

În ultimul, bărbaţii joacă roluri de femei (dar există şi invers: Trupa de Teatru „Takarazuka", formată numai din femei, care interpretează şi roluri masculine).

Poetul Hagiwara Sakutarō (1886-1942) se abate de la regulile poeziei fixe tradiţionale japoneze.

Imperiul Japonez (1868-1945) a inclus Taiwan-ul, Manciuria şi Coreea.

Cultura chineză

Din perioada republicană (1912-1949), Mao Zedong (1949-1976) şi din perioadele de reformă din 1980 şi 1990 din Beijing, Hangzhou, Chongqing.

Revoluţia culturală a lui Mao din anii 1970, cu imagini proletcultiste, precum în România stalinistă. Totuşi, demne de interes.

Influenţa europeană, prin misionari, în China se simte în secolul al XVIII-lea.

Dinastia Qing (1644-1911) îşi propagă domnia prin imagini imprimate, prezentând scene de bătălii victorioase.

★

În ultima parte a Dinastiei Ming (1368-1644) se dezvoltă tehnica imprimării în cinci sau mai multe culori, în special de către artişti din zona Shanghai-ului.

★

Prima imagine tipărită datează din anul 868 d. H.

Buddhismul devine religie de stat în China în timpul Dinastiei Sui (589-618) şi înfloreşte în timpul Dinastiei Tang (618-906).

Cultura coreană

Din secolul al XV-lea, coreenii utilizează o scriere fonetică (*han'gul*).

Între anii 300-935, peninsula coreană conţinea regatele Koguryo, Paekche, Silla şi Kaya (Karak). Silla unifică peninsula în anul 668. Coreenii se trag dintr-un trib venit din Siberia.

★

Colecţia de ceramică chineză a lui Sir Percival David (1892-1964).

Cultura africană

Şaman este o persoană care poate comunica cu animale, boli, vreme (vraci – practicant al medicinii magice). Este important în regiunile arctice.

Şamanii folosesc **măşti** pentru a deveni alţii, **tobe** pentru a intra în stare de transă şi **parka** (îmbrăcăminte specifică, precum o togă).

Contra bolilor, africanii consultă spiritişti, preoţi, şamani, fac divinizări, interpretări de vise, rugăciuni, meditaţii.

★

Am ieşit din British Museum după cinci ore, năclăit de sudoare, cu capul „turmentat".

O revistă gratuită la intrarea în metrou: „STYLIST” (de modă).

★

În Muzeul Britanic, multe relicve religioase.

Am cumpărat şi-o cărticică despre „World Religions” [Religiile Lumii], de John Reeve, 2006, ca să citesc pe avioane, prin aeroporturi (să nu pierd timpul aşteptând).

Munţii şi stâncile erau sacre în antichitate în Grecia, India, Japonia.

Apa, în Islam, înseamnă purificare, pe când la greci şi celţi apa era locul unde locuiau zeii. Potopul există la evrei, creştini, hinduşi, şi mesopotamieni.

Religiile s-au înlocuit unele pe altele, ori s-au inspirat între ele.

Zoroastrianismul din Iran a fost înlocuit după o mie de ani de existenţă.

Multe credinţe co-există pe acelaşi teritoriu (în Japonia, de pildă, budismul, şintoismul şi creştinismul).

Un obiect are un înţeles într-o religie şi altul în alta.

Au fost construite catedrale catolice peste (ori cu materiale din) temple aztece şi mayaşe. Sau catedrale transformate în moschei ori invers – în funcţie de noii cuceritori.

De exemplu, după izgonirea maurilor din Spania în 1492, s-a construit o catedrală înăuntrul unei moschei, care şi ea fusese ridicată pe fundaţiile unui templu roman şi ale unei biserici vizigote.

Religia a condus societăţile milenii de-a rândul, clericii având mari puteri în guverne.

Abia târziu (sec. XIX-XX) s-au dat legi de separare a bisericii de stat.

Vechiul Testament (în Cartea Exodului) narează plecarea evreilor din Egipt, conduşi de Moise [sec. XV-XIII î. H., pe vremea Faraonului Ramses al II-lea (1379-1213 î. H.)].

Evreii (din ce motive?) au fost izgoniţi de egipteni, asirieni, babilonieni şi romani.

★

Fiinţe fantastice despre care se credea că au puteri magice de protecţie: **dragonul** (la chinezi), **boul cu cap de om şi aripi** (la asirieni).

★

Trei mari conducători au avut evreii în antichitate: Moise, David şi Solomon.

În secolul al X-lea î. H., ei se împart în două regate: iudei şi israelieni.

În anul 701 î. H., statul iudeilor este distrus de Regele Sennacherib (asirian), care deportează 200.150 de iudei.

Iar în anul 587 î. H., iudeii şi Ierusalimul sunt cuceriţi de babilonieni.

Evreii s-au luptat şi cu philistinii (vecini ai lor), pe care i-au învins [o celebră frescă îl înfăţişează pe David, regele lor, ucigându-l pe Goliath (Regele Philistinilor)].

În 539 î. H., Persia cucereşte Babilonul şi evreii sunt lăsaţi să se întoarcă.

În secolul al IV-lea î. H., Iudeea devine provincie romană (Pontius Pilat este unul dintre administratorii romani). Evreii se răscoală în anul 66 î. H., dar sunt învinşi, după lupte care durează patru ani, de către Împăratul Titus, care distruge Ierusalimul şi Templul.

Sub Regele Irod al Iudeei, oraşul şi templul sunt reconstruite.

Manuscrisele de la Marea Moartă (în ebraică) sunt descoperite în anul 1947 de către un crescător arab de capre. Ele erau păstrate în vase ceramice.

Creştinismul s-a extins în Egipt, Etiopia, Nubia.

★

Mumificarea s-a dezvoltat începând din jurul anului 2.700 î. H.

★

„Cartea Morţilor” (în Egipt, cca. 1.280 î. H.) ajuta celor decedaţi să depăşească pericolele din lumea de dincolo şi să se renască.

★

Multe animale erau privite ca zei în antichitate.

Oferind sacrificii, oamenii comunicau, astfel, cu zeii.

Mai existau şi oracole drept canale de legătură cu supranaturalul.

Zeii răspundeau prin fulgere, tunete, cutremure sau prin monştri.

Statul şi Religia erau indivizibile.

Preotul-şef în Roma era numit **Pontifex Maximus**.

Religia trebuia să asigure victoria în războaie (prin ajutorul zeului Marte), fertilitatea (prin zeiţa Ceres) şi dragostea (prin zeiţa Venus) – la romani.

Zeii erau amuzaţi prin jocuri sportive şi teatru.

Ritualurile religioase vechi sunt greu de interpretat, deoarece nu posedăm documente scrise.

Destule religii exotice au intrat în Imperiul Roman, o dată cu extinderea sa, printre care şi creştinismul, dar şi Cultul lui Mithra, din Persia.

Împăratul roman Constantin s-a convertit (formal) la creştinism în anul 312.

La început, creştinismul a fost considerat în afara legii, apoi legalizat (tolerat, din 313), sprijinit de stat (din 325), iar în anul 392 a devenit religie de stat (în Imperiul Roman).

Între sec. V-X d. H., Imperiul Roman de Apus este atacat de armate barbare.

În anul 1054, creştinismul se divide în Catolicism (la vest) şi Ortodoxism (la est).

Mai departe, reformatorul Martin Luther, în anul 1517, postează o listă de 95 plângeri pe uşa bisericii din Wittenberg, Germania, în care condamnă conducerea catolică pentru

vânzarea de „indulgenţă” credincioşilor (un fel de certificate tipărite, prin care se pretindea că sunt „iertate” păcatele viilor şi morţilor)!

Liderii protestantismului sunt: Erasmus din Rotterdam (1466/1467/1469-1536, teolog şi erudit olandez), Martin Luther (1483-1546, profesor de ştiinţe biblice la Universitatea din Wittenberg) şi Ulrich Zwingli (1484-1531, pastor elveţian).

Chiar şi Regele Angliei, Henry al VIII-lea (n. 1491- d. 1547, sprijină reformarea catolicismului, producând *anglicismul* (mânat de interesele sale politice de a deveni independent de Papa, care nu-i admitea divorţul).

Idealurile umaniste şi iluministe sunt fuzionate.

Creştinismul inspiră abolirea sclaviei (care în teritoriile britanice se produce în 1833), reformarea închisorilor, a sănătăţii mintale.

Devizele religiilor: Credinţă, Speranţă, Milă.

★

Hinduismul se dezvoltă în Valea Indului (3.000-2.000 î. H.).

Primul text sacru *Rig Veda* [Lauda cunoaşterii, în sanscrită] datează din anii 900 î. H.

Hinduşii trebuie să ducă o viaţă riguroasă, să muncească mult, să respecte zeii şi toate vieţuitoarele, pentru a obţine eliberarea (**moksha**) – adică ieşirea din ciclurile permanente de: naştere – moarte – naştere – moarte...

★

Timp de câteva secole, s-a creat un poem epic, numit „Ramayana” – care prezintă modelul unui conducător virtuos: Rama.

Soţia sa, Sita, este răpită de Ravana – un demon cu zece capete. Dar Rama este ajutat de regele maimuţelor, Hanuman, şi de maimuţe, împreună cu urşii, ca să-l omoare pe demon.

★

Jainismul predică felul cum să-ţi controlezi dorinţele şi să atingi starea de „iluminare” interioară. În felul acesta, treci râul vieţii: de la suferinţă şi durere, la fericire şi cunoaştere.

Trebuie să fii vegetarian şi să eviţi a ucide vietăţi (nici măcar insecte).

Călugării jainişti stăteau în pielea goală [am văzut un astfel de templu când am vizitat India (2004-2005)].

Buddhismul (Budismul) s-a născut din Hinduism, trecându-se de la politeism la monoteism şi simplificând doctrina hinduistă.

Despre viaţa lui Buddha s-a aflat secole mai târziu.

El a fost prinţul Siddhartha Gautama, în nordul Indiei (Regatul Shakyas), născut probabil în anul 563 î. H.

În limba sanscrită, el era numit „Înţeleptul din Shakyas” [Shakyamuni].

Mama sa a fost Regina Maya.

Când l-a născut, ea a visat un elefant alb venind spre ea.

La 19 ani, viitorul Buddha părăseşte confortul său din palat, iar afară întâlneşte un bătrân, un bolnav, un cadavru, şi-un ascet.

Pentru a scăpa de suferinţe, cere sfatul predicatorilor hinduşi – însă fără succes; efectuează muncă fizică grea (epuizându-se până aproape de moarte) – dar degeaba.

Atunci, îşi dă seama că **nirvana**, nu calea de mijloc, manifestată prin meditaţie şi conduită morală, îl vor ajuta să se elibereze din / de lume.

În secolul al VIII-lea, călugării budişti aduc religia lor în Tibet, care combină acum formele budiste Mahayana, Tantric şi Shamanic.

Funcţiile regale şi spirituale fuzionează în *Dalai Lama* (conducător spiritual, considerat a fi reîncarnarea lui *Avalokiteshvara* – Dumnezeu care priveşte în jos).

Budiştii caută, şi ei, „iluminarea” (interioară).

★

Daoismul predică dieta, respiraţia, exerciţiile sexuale, practicile mistice. Dao înseamnă „calea” de urmat.

Confucianismul a fost religia oficială a Chinei (respectarea ordinei naturii).

★

Budismul intră în China în secolul I d. H., iar în Coreea, în anul 372 d. H., devine religie de stat.

Şintoismul este religia politeistă tradiţională a Japoniei şi fostă religie de stat a sa (**Shintō** = „Calea zeilor”; zeii sunt numiţi *kami*, adică puterile naturii, care sunt prezente peste tot (dar mai ales la munte şi-n locurile sfinte).

★

Dacă **Ierusalim** este locul de pelerinaj pentru creştini (unde a murit şi a înviat Iisus Hristos), **Mecca** este locul de pelerinaj pentru musulmani (unde s-a născut Muhammad, în anul 570 d. H.).

De la vârsta de 40 ani, Muhammad (Cel demn de laudă, în arabă) începe să aibă revelaţii, să fie judecător, comandant şef şi chiar profet în timpul vieţii.

„Islam” înseamnă **supunere** dorinţei lui Allah (dumnezeul musulman);

Muhammad este mesagerul său. Profetul Islamului consideră că toţi vor fi judecaţi în faţa lui Allah.

Musulmanii trebuie să se-nchine de cinci ori pe zi către Mecca; să postească în timpul Ramadamului între răsăritul şi apusul soarelui (nemâncat, nebăut, neiubit); să dea de pomană; şi să se ducă măcar o dată în viaţă în pelerinaj (**Haj**) la Mecca.

Coranul conţine revelaţiile lui Muhammad, scrise în secolul al VII-lea de către cei care l-au urmat pe profet, în limba arabă.

După moartea lui Muhammad, în anul 632, islamul s-a răspândit repede.

Ierusalimul cade în anul 638 sub musulmani, din care cauză, în mileniul al II-lea d. H., se succed multe cruciade

sângeroase încercând să-l elibereze (bătălii între creştini şi musulmani).

Islamul se divide în: **sunniţi** (care consideră că Muhammad n-a desemnat un succesor) şi **shiiţi** (care urmează pe ginerele lui Muhammad, Ali).

În mileniul al III-lea d. H., numărul de musulmani a depăşit pe cel de creştini. Trei mari imperii islamice (Otoman – Turcia, Mogul – India şi Safavid – Iran) au dominat lumea între sec. XV-XX.

Imperiul Otoman, după ce eşuase în anul 1529, era cât pe ce să cucerească şi Viena (capitala Habsburgilor), în 1683, precum se-ntâmplase în 1453, când a căzut Constantinopolul sub turci, iar Imperiul Roman de Răsărit (Bizanţul) s-a destrămat.

Cum ar fi arătat lumea astăzi dacă ar fi picat şi Viena?

Ceea ce nu prea ştiu sau uită austriecii de astăzi, este faptul că Viena a fost salvată în 1683 de către alianţa militară numită „Liga creştină", ale căror forţe erau cam de trei ori mai mici decât ale asediatorilor, datorită ajutorului dat de către… români: ca state vasale Imperiului Otoman, Moldova şi Muntenia au fost obligate să participe la acest asediu cu câteva mii de oşteni, în care turcii nu au avut încredere, aşa că i-au pus să construiască două poduri peste Dunăre, unul în aval şi altul în amonte de Viena. Ei au întârziat construirea acestora şi au facilitat distrugerea lor de către inamic. Când artileria ghiaurilor români era chemată să susţină bombardarea cetăţii asediate, ei îşi umpleau tunurile cu… paie sau foloseau ghiulele de fontă, care aveau efecte mici asupra zidurilor fortăreţei. Dar cel mai important sprijin a fost acela al furnizării de informaţii de către români asupra mişcărilor armatei asediatoare. După bătălie, Împăratul Leopold I a recunoscut rolul salvator jucat din umbră de către „asediatorul" *Şerban Cantacuzino*, domnul Munteniei (1678-1688), acordându-i titlul de conte al Sfântului Imperiu Roman (de Naţiune Germană).

Interesant de studiat, cum s-ar fi dezvoltat lumea dacă în anumite războaie mari ar fi câştigat partea care a fost învinsă?

★

Mixaje de idei religioase din diferite credinţe au dat naştere la alte religii. De exemplu, Sikhism în India, fondat de *Guru Nanak* (în sanscrită, *guru* = învăţător) în secolul al XVI-lea, combină elemente hinduiste cu islamice.

Împăratul mogul *Akbar cel Mare* (Jalaluddin Muhammad Akbar, 1556-1605) a încercat să sintetizeze idei hinduse, musulmane, jainiste şi sikhiste, plus iezuite.

Pe lângă doctrina tradiţională, fiecare religie are un set de ritualuri, mituri, obiceiuri.

De exemplu: pomenile (pentru saţierea rudelor decedate cu mâncare şi băuturi) sunt prezente în multe culturi.

Funerariile, cununiile la biserică, botezurile au ceremonii specifice în fiecare credinţă.

Sau amuletele (ori talismanele): obiecte care, se zice, că aduc noroc sau protejează de boli, ori alungă spiritele rele.

★

Citesc o broşură „A short history of the Clink Prison" (Scurtă istorie a Închisorii Clink), de E. J. Burford, publicată de **Muzeul Închisorii Clink** din Londra, pe care-l vizitez.

Puşcăria a funcţionat în perioada 1161-1780 şi aparţinea… *Episcopului din Winchester*.

La început, au fost închise/închişi prostituatele şi clienţii celor 22 de bordeluri patronate de către… episcop, care nu respectau regulile impuse de el.

În secolul al XVI-lea, aici au fost închişi ereticii [persoanele care nu erau de acord cu vederile religioase oficiale (mulţi preoţi)], iar în secolul al XVII-lea, datornicii.

Închisori religioase existau din vremea saxonă (în 816).

După cucerirea normandă, din anul 1066, noi pedepse sunt introduse: biciuirea cu nuiele, izolarea în celulă etc.

Prima puşcărie pentru femei din Anglia, se înfiinţează în anul 1134.

Regele Henry I, în anul 1127, dăduse episcopului puterea de-a băga la închisoare pe cine considera el.

O ordonanţă de la Henry al II-lea, pentru regularizarea Caselor de Curve (*whorehouses*), conţine 52 de reguli, dintre care şase reguli pedepsesc pe inculpaţi cu închisoare. Ele se referă la femei care se-ntreţin… cu ajutorul corpului lor.

[În zilele noastre s-a propus denumirea de „lucrătoare cu sexul" (*sex worker*) în loc de „prostituată", şi se încearcă <reabilitarea> acestei „munci".]

La închisoare erau condamnaţi şi beţivani, cântăreţi la scripcă, răufăcători, criminali.

Episcopul câştiga bani de pe urma puşcăriaşilor!

Dar, o dată cu întoarcerea soldaţilor din Prima Cruciadă, se introduce tortura în puşcării (pe lângă foame, sete, frig).

După ciuma din 1348, când 1/3 din populaţia insulei moare, are loc o mare rebeliune, în anul 1381, din cauza lipsei de alimente, a şomajului şi-a neplătirii soldaţilor întorşi din campaniile militare ale regelui.

Răsculaţii ucid clerici, perceptori, avocaţi, ard posesiunea Winchester, demolează bordelele şi bat curvele.

Gardienii închisorilor erau prost plătiţi şi ei extorcau puşcăriaşii. Nu existau latrine înăuntru.

Ţipetele celor torturaţi se auzeau noapte şi zi.

Femeile erau brutalizate şi obligate să se prostitueze chiar în puşcărie, pentru a supravieţui.

Fiindcă timpul trecea greu, deţinuţii jucau jocuri de noroc. Cum ei trebuiau să plătească pentru mâncarea lor, îşi vindeau hainele de pe ei şi rămâneau în pielea goală sau cerşeau printre zăbrelele închisorii la trecătorii de pe drum. {Ca-n filmele de groază!}

Prizonierii trebuiau să plătească gardienilor pentru anumite privilegii (să le dea voie să cerşească la gratii sau chiar în stradă).

Puşcăriaşii erau ţinuţi cu cătuşe permanent.

Încarcerarea se făcea după rang: pentru bogaţi (Cavalerii), pentru clasa de mijloc (cei mai numeroşi) şi pentru cei foarte săraci („Gaura" era numit locul).

Brutalitatea din închisoare: legaţi în lanţuri, privaţi de somn, ţinuţi în apă până le putrezeau picioarele, tragerea pe roată, zdrobirea corpului sub greutăţi.

Din 1352, debitorii erau închişi până plăteau creditorilor ultimul cent datorat.

În 1241, toate curvele din Londra au fost arestate.

În 1450, irlandezul *Jack Cade* organizează o mare răscoală împotriva *Statutului Lucrătorilor* – care-i condamna la sclavie. Răsculaţii distrug biserici, omoară clerici, eliberează puşcăriaşii din închisoarea Clink şi ard clădirea ei. Dar răscoala este înăbuşită în sânge.

Henry al VII-lea, în 1485, ordonă condamnarea preoţilor care comit adulter.

În 1504, din cauza epidemiei de sifilis din Europa, sunt închise bordelele, dar sunt redeschise în 1506.

În 1530, Henry al VIII-lea legalizează fierberea în ulei, în cazane mari, ca-n iad, a soţiilor care şi-au ucis bărbaţii.

Unele femei criminale erau aruncate în cazanul cu ulei deja încins, altele în ulei rece, care era încălzit încet.

Vagabonzii (femei, copii, bărbaţi) erau, de asemenea, încarceraţi. Chiar şi actori erau duşi la Clink, pentru obscenităţi.

Au fost şi evadări din închisori.

S-au format apoi bordeluri de lux, frecventate de nobili şi chiar de Regele James, în secolul al XVII-lea (de exemplu: „Hollands Leaguer", între 1603-1631).

Au fost şi puşcăriaşi politici.

Începând din 1618, guvernul britanic trimite puşcăriaşi şi prostituate în colonii, ca sclavi pe plantaţii.

Intrarea la Muzeul Închisorii Clink

Femei cu copii de ţâţă erau aruncate în închisori. A fost şi-un caz când o mamă împreună cu cinci copii ai ei au fost toţi întemniţaţi.

În 1553, Regina Mary a ordonat construirea de cuşti cu grătare (închisori) în fiecare parohie a Londrei.

Infama şi inumana puşcărie Clink a fost arsă de răsculaţii Lordului George Gordon, în 1780.

SCOŢIA (la Edinburgh)

21.07.2010

Îmbulzeală şi-n trenurile engleze, ca în cele româneşti.

La ore de vârf, mergi în picioare.

★

De la *Gara King's Cross* din Londra spre Edinburgh, *108,30 £* biletul de tren, dus-întors.

★

Am la mine dolari, euro şi lire sterline (cele mai tari monede).

★

Trecem prin York şi Newcastle. Până la Edinburgh, 4 ore şi 30 minute.

Multe câmpuri cu oi.

Cu cât ne-ndepărtăm spre nord, norii sunt mai apropiaţi de pământ.

Se-mpreună cerul cu pământul.

Edinburgh (pronunţie: *edinbără*; numele oraşului în scoţiana celtică: **Dùn Èideann** [Fortăreaţa Èideann]; în scoţiană: **Edinburrie** sau **Edinburra** ori **Edimbra**; francezii l-au franţuzit: *Edimbourg*). Se pare că numele oraşului provine de la toponimul celtic britanic (din antichitate) *Eidyn*. Unii susţin o etimologie medievală: cică ar proveni de la expresia din engleza veche *Eadwinesburh* [Fortăreaţa lui Edwin], legată de numele unui rege local din secolul al VII-lea, Edwin.

Oraşul pare în stil vechi, cu clădiri de piatră, solide.

Umiditate mare. N-are metrou.

★

La **Best Western Kings Manor Hotel**, *717,09 $* pentru opt nopţi: 21-29 iulie 2010. (Am plătit în dolari cu cartea de credit *Visa Shapphire*.)

★

Biletul de autobuz, *1,20 £*. E frig. Am trecut iar la pulover, şapcă pe cap şi umbrelă în rucsac (preventiv).

★

Bin your litter (and *litter your bin*) [Cutie pentru gunoiul dumneavoastră]!

★

Abonament autobuz, pentru o săptămână, *18 £*.

★

Statuia lui David Hume (1711-1776), filosof şi istoric.

★

Castelul din Edinburgh, *14 £* intrarea.

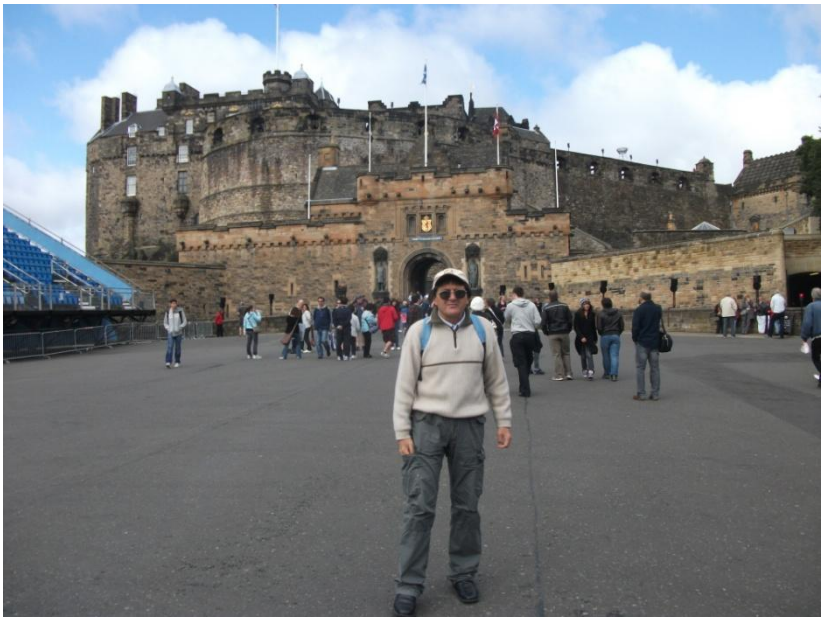

Autorul, lângă Castelul din Edinburgh

Cumpăr un suc local: IRN BRU (*1,50 £*), cu acid, roşiatic.

Tunuri în creneluri.

Oamenii se apărau de oameni (ca animalele).

Oamenii atacau oameni (ca animalele).

★

Un atelier meşteşugăresc.

★

Mary Stewart a fost încoronată Regină a Scoţiei la 9 septembrie 1543, la vârsta de nouă luni.

★

Charles I (1633-1649) este executat în Anglia de Oliver Cromwell. Atunci, în 1651, scoţienii înscăunează pe fiul său, Charles al II-lea, ca rege.

Multe obiecte (*regalia*) din castel sunt jefuite de armata lui Cromwell, dar destule sunt ascunse de scoţieni.

Tratatul de Uniune cu Anglia este ratificat de Parlamentul scoţian, la 16 ianuarie 1707.

Sunt unite şi parlamentele lor.

★

Regalia scoţiană, ascunsă, este scoasă la iveală în 1818.

Coroana scoţiană este readusă la castel abia la 1 iulie 1999. O vedem expusă în vitrină. Valoarea simbolică a ei contează.

★

Apartamentele regale.

★

Charles II devine conducător şi al Angliei, în 1660, când monarhia e reinstaurată. De fapt, în 1649, la o săptămână după decapitarea lui Charles I de către englezi la Londra, Parlamentul scoţian, din Edinburgh, l-a proclamat pe fiul acestuia ca Rege al Marii Britanii şi Irlandei, dar Parlamentul englez, din Londra, a considerat ca nelegală această proclamare şi a instituit o formă republicană de conducere a ţării, numită *Commonwealth* (1649-1653), urmată de *Protectorat* (1653-1659) – dictatura militară şi iar republică (1659-1660). Din 1660, Marea Britanie este din nou regat.

Autorul, „de gardă” la Castelul din Edinburgh

Regina Maria a Scoţiei (1542-1587) a devenit regină când avea cinci zile de la naştere.

Regele James (1566-1625) a fost numit mai întâi James al VI-lea (ca rege al Scoţiei, din 1567), apoi James I (ca rege al Angliei şi al Irlandei, din 1603).

Ca şi-n Ţările Române, când domnitorul Moldovei (Alexandru Ioan Cuza) este ales şi domnitor al Ţării Româneşti, la 24 ianuarie 1859, făcând unirea celor două ţări surori. Iar o perioadă a avut două capitale: Iaşi şi Bucureşti.

Memorialul scoţian (ofiţeri morţi în războaie).

★

Bărbaţi îmbrăcaţi în fustanele, astăzi... Exotic şi artistic – aş exclama!

★

Autorul, într-o curte interioară a Castelului din Edinburgh

Închisoarea prizonierilor americani în timpul războiului de independenţă (1776-1783), dar şi din alte ţări: francezi, olandezi, spanioli, britanici, între 1757-1815, incluzând Războiul de Şapte Ani (1756-1763) – un adevărat război mondial.

Americanii erau priviţi ca piraţi.

Apoi, s-au semnat tratate de schimburi între prizonieri (500 de captivi sunt eliberaţi).

În 1783, se semnează Tratatul de Pace dintre Marea Britanie şi Franţa, Spania, şi Olanda, încheiat la Paris.

Generalul George Washington înfrânge pe britanici la Yorktown, Virginia, şi se termină Războiul American de Independenţă, în 1781.

Războaiele napoleoniene (1793-1815) produc mulţi prizonieri.

★

Închisoare militară construită în 1842 pentru dezertori, sau care beau în timpul gărzii etc. Folosită până în 1923. Are celule, sală de duşuri, latrine.

★

Până la domnia lui Charles al II-lea (1660-1685), scoţienii nu aveau armată permanentă.

Un cimpoier cu fustanelă roşie în pătrăţele, cisme albe, cântă.

Un militar trage cu tunul la ora unu, în fiecare zi.

★

Monede britanice (1551-1971), propagandă de război pentru mobilizarea populaţiei.

Slogane:

„Join the WOMEN'S Land Army!" [Alătură-te Infanteriei Feminine];

„Wings of Victory" [Aripile Victoriei];

„Line up, boys! Enlist to-day" [Alinierea, băieţi! Înrolaţi-vă astăzi!];

„Let us go forward together!" [Să înaintăm împreună!] (W. Churchill).

8.500 de fete s-au înrolat în Scoţia în cel de-Al Doilea Război Mondial.

★

Submarinele germane (*U-Boat*, anglicizare a expresiei germane *U-Boot*, prescurtare de la cuvântul german *Unterseeboot* – navă submarină) dominau mările în 1942.

Cimitirul câinilor soldaţilor! Da. La castel.

Câinele e cel mai bun prieten al omului (nu omul!).

Cimitir construit din timpul Reginei Victoria (1837-1901).

★

Capela Sfintei Margareta (din secolul al XII-lea), construită de Regele David I (1124-1153) pentru mama sa, Regina

Margareta (decedată în 1093), canonizată în 1251.

Castelul se află pe un vulcan stins acum câteva milioane de ani.

Pe stânca vulcanică, s-au găsit evidenţe umane datând din anul 900 î. H. Iar referinţe despre „Fortăreaţa din Eidyn" datează din anul 600 d. H.

Până în secolul al XVII-lea, monarhii au tot adăugat anexe castelului.

Vrăjitoarele, dacă se confesau, erau arse după moarte, dacă nu-şi recunoşteau vina, erau torturate. Dacă nici atunci nu mărturiseau, erau arse de vii în **Grassmarket** (Piaţa de Iarbă, lângă castel, unde se vindea fân).

Hoţi, criminali şi răufăcători erau executaţi în această piaţă publică.

★

Catedrala St. Giles

Folosită timp de 900 de ani.

Vitralii instalate acum 200 de ani.

Intrarea e gratuită, dar se solicită donaţii de *2-3 £*.

Mulţi militari veneraţi în catedrală.

★

„Facta, non verba" [Fapte, nu vorbe.]

Scoţienii au o lungă istorie de luptă cu englezii. Începând din anul 1286, când Edward I, Rege al Angliei între anii 1272-1307, intră în Scoţia şi impune protectorat asupra ei în 1292, iar în 1296 o anexează. În 1314 scoţienii se eliberează de sub englezi prin victoria de la *Bannockburn*.

În timpul Războiului de O Sută de Ani (1337-1453) dintre Anglia şi Franţa, scoţienii se angajează în Alianţa Franceză!

Reamintesc că în 1603, când Regina Angliei, Elisabeta I, moare fără a lăsa moştenitori la tron, Regele James al VI-lea al Scoţiei devine Rege şi al Angliei (ca James I), iar în 1707,

are loc actul de unire a celor două regate, când s-a desfiinţat Parlamentul scoţian.

Dar în 1997, Scoţia obţine autonomia de la Guvernul britanic, iar din 1999, s-a reînfiinţat Parlamentul scoţian, la Edinburgh, care este un *parlament regional*, deci, secundar, principal fiind cel din Londra.

Şoferul de taxi, care ne-a adus de la gara din Edinburgh la hotel, spunea că la meciul recent de fotbal dintre Germania şi Anglia, la Campionatul Mondial din 2010, scoţienii s-au bucurat când au bătut nemţii (scor 4-1, deşi un gol valabil englez a fost anulat de arbitru).

★

Parc-am fi în Evul Mediu, cu stilul arhitectural al clădirilor.

★

Statuia lui Adam Smith (1720-1790), economist clasic.

★

Statuia lui David Livingstone (1813-1873), explorator în Africa Centrală şi Australă.

★

Monumentul lui Sir Walter Scott (1771-1832), cel mai mare romancier scoţian.

A scris romane istorice de mare succes, ca: „Ivanhoe”, „Rob Roy”, „Quentin Durward”, „Waverley”.

Sir Walter Scott s-a născut în Edinburgh. {„Sir” este formulă de adresare – în 1820, regele îi acordă rangul nobiliar de baronet.} A studiat dreptul şi-a devenit avocat în 1792 şi şerif în Selkirkshire – un comitat scoţian (1799).

Construit prin subscripţie publică, între anii 1840 şi 1844, în stil gotic victorian, monumentul are 61,1 metri înălţime – cel mai mare monument din Lume, dedicat unui scriitor.

Fundaţia are 15,85 metri adâncime sub Strada Princes.

Monumentul are 287 trepte şi 64 nişe, conţinând statuete ale personajelor lui Walter Scott.

Monumentul lui Sir Walter Scott, Edinburgh

Arhitect – George Meikle Kemp (1795-1844).

Picturi pe sticlă se adaugă în 1857, de către David Rogerts şi James Ballatine.

Autorul, la intrarea în Camera-muzeu de la Monument

Walter Scott a tradus din germană.

A scris şi poeme, ca „The Lay of the Last Minstrel” [Balada ultimului menestrel] – 1805, „Marmion” – 1808, precum şi patru lucrări dramatice (de valoare minoră).

Romane: circa 30, plus „Viaţa lui Napoleon Bonaparte”.

★

Parohia Sf. Cuthbert

În Marea Britanie există alte 12 biserici care poartă numele Sfântului Cuthbert (c. 634-687).

Biserica „Sf. Cuthbert" – în fundal, Castelul din Edinburgh

Aici a fost înmormântat John Napier (1550-4 Aprilie 1617) – inventatorul logaritmilor în matematică şi Thomas de Quincy – scriitor.

Parohia a fost ridicată în perioada 1789-1894.

Cimitir vechi.

★

Episcopia „St. John the Evangelist" [Sf. Ev. Ioan].

★

Statuia lui James Young Simpson (1811-1870), iniţiator în anestezie.

⋆

Cu autobuzul *44* facem legătura de la hotel cu centrul oraşului.

⋆

În ziarul local „The Scotsman” [Scoţianul] din 22 iulie 2010, în pagina 25, un articol despre deshumarea lui Nicolae şi-a Elenei Ceauşescu pentru a verifica, prin analize ADN, dacă corpurile îngropate în Cimitirul Militar din Ghencea sunt într-adevăr ale lor.

⋆

Statuia poetului Robert Fergusson.

⋆

Arthr Conan Doyle, creatorul celebrului personaj poliţist Sherlock Holmes, s-a născut aici.

⋆

23.07.2010

La Hotelul „Best Western” avem lift „vorbitor”: „Doors openning” [Se deschid uşile] ... „Doors closing” [Se închid uşile] ...

Autorul, în camera din Hotelul „Best Western”, în Edinburgh

Old Calton Cemetery [Cimitirul „Vechiul Calton”].

Toţi zic că luptă pentru libertate. Dar mulţi luptă pentru putere, bogăţie, glorie.

Un mausoleu dedicat filozofului David Hume.

Dealul Calton.

În Epoca de Bronz a fost utilizat pentru festivităţi, dar în anii 1600 pentru execuţii publice!

Monumente sunt construite în perioada 1760-1820 (numită „Iluminismul scoţian”).

Pe Dealul Calton

A inspirat oameni de cultură precum poetul Robert Burns, pictorul J. M. W. Turner, romancierul Jules Vernes (francez).

Un fotograf renumit, David Octavius Hill (1801-1870) avea studioul său în apropiere.

★

Monumentul lui Nelson, ridicat în 1807.

Intrarea: *3 £*

Urci pe scările astea întortocheate, care ţi se pare că nu se mai termină!

Construcţia finisată în anul 1815. Are circa 35 m înălţime.

Vapoarele din portul *Leith* îşi reglează cronometrele după lovitura de tun de la castel şi instalaţia din vârful turnului (*Time Ball*) care anunţă ora 1 după-masă.

Se vede şi catargul vasului spaniol „San Joseph", capturat de Amiralul Nelson în Bătălia de la Cape Vincent, din 1797.

O carte mică, s-o bagi în buzunar: *The Little Book of CALM at Work* [Cartea mică a CALMULUI la serviciu], de Paul Wilson.

Cum să te autosugestionezi spre liniştea sufletească.

★

Citate comerciale hazlii:

„I'm not a gynaecologist,
But I'll have a look".

[Nu sunt un ginecolog, / Dar voi arunca o privire.]

„Don'piss on my back
And tell me it's raining".

[Nu-mi urina pe spinare / Şi spune-mi că plouă.]

„I'm just never wrong". [Adineauri, n-am greşit niciodată.]

„Single woman, seeks red
Blooded male with large toolbox,
Who knows how to use it!"

[O domnişoară, caută roşu / Un bărbat sângerând cu o cutie de scule mare, / Cine ştie cum să-l folosească!]

„Must be house trained and obedient". [Trebuie să fii dresat casnic şi supus.]

„Good job and decent car essential".

[Un serviciu bun şi o maşină decentă sunt esenţiale.]
„Not only am I perfect,
I'm a blonde too".
[Nu sunt doar perfectă, / Sunt şi blondă.]
„Jesus loves you
But I'm his favourite".
[Iisus te iubeşte, / Dar eu sunt favoritul său.]

24.07.2010, Galeria Naţională Scoţiană

Intrarea gratuită.

Dintre artiştii plastici scoţieni: Sir Henry Raeburn (1756-1823), Allen Ramsay (1713-1784), Sir David Wilkie (1785-1841).

Alţi pictori locali: George Manson (1850-1877), David Allan (1744-1796), John Kay (1742-1826), caricaturist şi portretist, înfăţişând un geolog scoţian, James Hutton (1726-1797) şi un chimist (fizician şi medic), Joseph Black (1728-1799) – a descoperit bioxidul de carbon.

Şcoala de pictură

Grupul de pictori „Băieţii din Glasgow", 1880-1900, interpretează şi extinde pictura impresionistă şi postimpresionistă. Dintre ei, îi menţionez pe: Sir James Gunthrie (1859-1930), William York Macgregor (1855-1923), E. A. Walton (1860-1922), David Gauld (1865-1936), James Paterson (1854 -1932), Joseph Crawhall (1861-1913), Sir John Lavery (1856-1941).

„Băieţii din Glasgow" au fost inspiraţi de pictura naturistă şi luminoasă a Şcolii franceze de la Barbizon şi de Jules Bastien-Lepage (1848-1884). Ei l-au admirat pe James Abbott McNeil Whistler (1834-1903) – american ce-a studiat pictura la Paris, unde a fost coleg cu viitorii impresionişti, dar nu i-a imitat pe aceştia.

Tablouri de: George Jamesone (1589/90-1644) – primul portretist scoţian, cel mai faimos pictor scoţian al secolului

al XVII-lea, William Gowe Ferguson (1632/3-între 1695 şi 1715), William Aikman (1682-1732), Thomas Warrender (1673-1713), John Alexander (1686-c. 1766 – stră-strănepotul lui George Jamesone), James Norie (1684-1757), William Mosman (c. 1700-1771), Alexander Runciman (1736-1785), Allen Ramsay (1713-1784), David Allan of Alloa (1744-1796), Sir Henry Raeburn (1756-1823), Sir David Wilkie (1785-1841), Alexander Nasmyth (1758-1840), James Drummond (1816-1877), Thomas Faed (1826-1900), William Home Lizars (1788-1859), Alexander Carse (1770-1843), Reverendul John Thomson (1778-1840), John Knox (1778-1845), Samuel Bough (1822-1878), William Simson (1800-1847), William Dyce (1806-1864), Alexander Munro (1825-1871, sculptor), James Archer (1822-1904), William Bell Scott (1811-1890), Andrew Geddes (1783-1844), John Duncan (1866-1945), Phoebe Anna Traquair (1852-1936), William McTaggart (1835-1910), Arthur Melville (1855-1904) etc.

Picturi italiene, olandeze, engleze.

Stilurile acestea artistice sunt uneori atât de apropiate că nu le poţi distinge. La fel, între mulţi pictori.

★

În Piaţa Mound din Edinburgh – dansuri spaniole („A Taste of Spain” {Savoarea Spaniei}): *Una fiesta española*. Cu *castañete*.

★

Desene cu creta pe trotuar.

★

Galeria Geoff Uglow, CODA.

Precum pictorul peisagist englez William Daniell (1769-1837), care a făcut turul ţărmului britanic în perioada 1814-1825, Geoff Uglow (n. 1978) face turul ţărmului scoţian.

Tablouri abstracte, moderne, cu straturi groase de culori. Valuri de apă.

Apoi desene şi acuarele de ţărmuri.

★

Galeria Christen Købke (1810-1848), maestru danez al luminii, cel mai important din Epoca de Aur Daneză.

Scene din Copenhaga, peisaje, portrete de rude şi prieteni.

Intrarea: *7 £*.

★

Ne-nvârtim prin Piaţa Mount, unde gustăm (gratis) bomboane, ciocolată, băuturi spaniole. Promovarea Spaniei.

Un vin special (numit **fino**), pus dintr-un fel de ţoi lung numit **venencia**.

Mâncăm **paella** valenciană oferită gratuit cu ocazia sărbătorii hispanice.

★

A trebuit să cumpăr un ştecher de cinci lire ca să-mi pot conecta laptop-ul. Prizele americane, franceze, scoţiene, sunt toate diferite.

★

Să citesc ziarul, rezemat de pat – în timp ce Lilia se uită la televizor.

★

Castelul Craigmillar. Medieval.

Construit în sec. XV-XVII. Intrarea: *4,20 £*.

Reginei Mary a scoţienilor (1452-1487) îi plăcea să vină aici.

În 1478, fratele mai tânăr al Regelui James al III-lea este condamnat aici şi, apoi, ucis la Edinburgh.

În 1544, Sir Simon Preston cedează castelul englezilor (fără luptă) şi este forţat să meargă la Londra.

Castelul a fost locuit 350 de ani, fiind o rezidenţă fortificată.

R. W. Billings (1813-1874) a pictat castelul.

Înălţimea de peste 17 m, iar zidul ajunge până la 3 m grosime.

Autorul, la Castelul Craigmillar din Edinburgh

Castelul avea şi-un pod care se ridica.

Satul Craigmillar este datat din anul 1140, când Regele David I donează pământ călugărilor de la Mănăstirea Dunfermline.

Craig în scoţiană (în engleză se zice **crag**) înseamnă colţ de stâncă.

În 1374, Simon (I) Preston a cumpărat terenul Craigmillar.

Mary, Regina scoţienilor, s-a căsătorit prima dată cu François în 1558, prinţ francez.

Dar, François moare în decembrie 1560.

Ambasadorul englez Thomas Randolph o povăţuieşte, în septembrie 1563, să-şi găsească un soţ acceptabil.

Aşa se mărită cu Lordul Darnley.

După ce este ucis secretarul şi cel mai apropiat confident al ei, italianul David Riccio, trei luni mai târziu, se naşte fiul ei.

Mary s-a retras la Castelul Craigmillar, la sfârşitul anului 1566.

Aici, Regina Mary a născut pe viitorul rege James al VI-lea.

Suporterii reginei complotează şi-l ucid pe soţul ei, Henry (Lordul Darnley), pe 9 februarie 1567.

În mai 1567, Sir Simon Preston o duce pe Regina Mary la închisoare.

În castel, multe cămăruţe, tunele, scărişoare, o închisoare, o bucătărie, cameră de zi, turnuri, terase, grădinuţe cu iarbă între pereţii groşi de piatră, porţi de lemn, beciuri unde erau ţinute alimente şi băuturi, săli de dineu, vetre unde se făcea focul.

Găuri, găurele, găurici şi găuroaie. Camere, camerici şi cameroaie.

Familia Preston a ales acest loc de construcţie a castelului fiind aproape de Edinbugh (la o leghe distanţă, adică la trei mile).

Regele James al V-lea (1513-1542), tatăl Reginei Mary a Scoţienilor, avea o capelă pe aproape.

În 1660, castelul e cumpărat de Sir John Gilmour.

În 1775, Castelul Craigmillar este considerat „o ruină romantică” (perimat).

Covoare turceşti împodobeau camerele castelului.

Familia Preston a locuit aici două secole.

Grădinile castelului au fost utilizate pentru tragerea cu arcul (*arcerie*), plimbări, petreceri cu muzică, brodat pentru femei.

Stăpânii castelelor plăteau Coroanei taxe de proprietate (şi plătesc şi astăzi).

În jur, mai sunt castelele Tantallon, Dirleton şi Crichton; precum şi Abaţia Inchcolm.

În zona noastră (România, Basarabia) nu prea sunt castele medievale (excepţie Castelul Bran, aş zice). Ştefan cel Mare construia biserici/mănăstiri după fiecare luptă, nu castele. Dar avem palate (de exemplu Palatul Peleş).

Ce diferenţă este între castel şi palat? (Castelul are fortificaţii militare.)

★

Muzeul de Făcut Bani (Mound Museum)

Intrare gratuită.

Tipare de monezi.

Prima bancă scoţiană s-a deschis la 1 decembrie 1695, find şi prima în Europa.

Investitorii trebuiau să depună minimum *1000 £* şi maximum *20.000 £*.

Banca începe să emită bancnote, să facă împrumuturi.

Au construit o clădire mare.

După unirea Scoţiei cu Anglia în 1707, scoţienii fac comerţ cu coloniile britanice.

★

Money matters! [Chestiuni băneşti!]

Din secolul al XVII-lea, monezile sunt fabricate cu maşinării.

Contrafăcători de bani au existat destui.

James Steele şi-a construit uneltele sale de fabricat florini, în 1920. Este prins şi închis trei ani.

În 1964, când avea *80* de ani, Steele a fost din nou arestat, iar uneltele sale confiscate. Stilul său era atât de perfect, încât din 15.000 de monede, nici una nu arăta suspectă.

În muzeu, există un milion de lire sterline în bancnote de hârtie, reale, însă ştampilate CANCELLED (anulate) pentru a nu fi furate!

Cufere grele de ţinut banii.

Prima bancnotă, în Scoţia, e tipărită în 1696.

Moneda de o liră sterlină este introdusă în 1983.

Pentru a fi greu de contrafăcut, bancnotele şi monedele au desene cât mai complicate.

Sistemul zecimal al banilor britanici e introdus abia la 15 februarie 1971, când o liră sterlină (care avea înainte 20 de şilingi sau 240 de peni) este divizată în 100 de peni (la singular, *penny*, la plural, *pence).*

În timpul domniei lui David I, în 1136, sunt introduse monedele în Scoţia. Figura monarhului (REX SCOTORUM) apare pe o faţă a monedei.

Apariţia băncilor a impulsionat comerţul, economia.

★

Duminică, 25.07.2010

Din nou în Piaţa Mound din Edinburgh.

Cântă formaţiile *BoNoBo* şi *Xeremiers*.

★

Edward Lear (1812-1888) în librării, cu „Nonsense Verses" [Versuri fără noimă]: pline de haz, de fantezie, de rebus şi de paradoxism.

★

Liliei (soţia mea) în place pictura clasică, tradiţională. Mie, cea experimentală, de avangardă.

★

Citesc tot felul de pliante, cărţi, reviste despre locurile vizitate. Mă documentez cât pot.

Îmbin distracţia cu studiul şi creaţia.

26.07.2010

A început FUSION 2010 – A XIII-a Conferinţă Internaţională de Fuziunea Informaţiilor, care se desfăşoară la EICC Edinburgh, 26-29 iulie 2010.

EICC – Edinburgh International Conference Centre [Centrul Internaţional de Conferinţe Edinburg].

La tutorialul despre „Teoria Dezert-Smarandache” (acronim TDSm), avem şapte participanţi întregistraţi: Sylvain Gatepaille, Scott Page, Anthony Stott, Brice Yver, Daniel Peters, Hamp Quisin, Chris Rose.

De la 16^{30} la 19^{30}.

⋆

În pauză, pe hol, facem o poză, eu, Jean Dezert şi un colaborator mai nou, chinezul Deqiang Han, coautor cu noi la una dintre lucrările prezentate la Edinburgh.

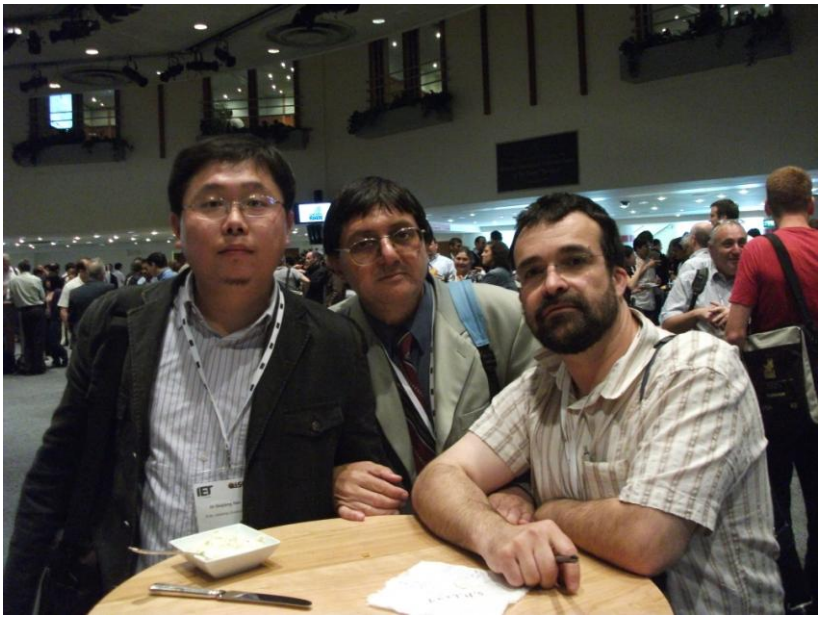

Deqiang Han (stânga), autorul şi Jean Dezert

27.07.2010

Un anunţ: *U.K. Troops „Could Face Trial for War Crimes”* [Militari britanici ar putea fi judecaţi pentru crime de război], pe o pancartă lângă hotelul nostru („Edinburgh Evening News”).

Asistăm la plenara lui dr. Andrew Blake despre cum maşinile „văd” (în cibernetică). Îmi notez lapidar ideile:

- ambiguitatea imaginilor, iluzoriul lor;
- fuziunea sunetelor;
- recunoaşterea automată a feţelor;
- testarea ipotezelor;
- segmentarea imaginilor;
- separarea obiectului de fondul pe care apare;
- decizie bazată pe pixeli;
- estimarea vecinătăţii;
- modele Markov;
- recunoaşterea vorbirii;
- filtru de particule;
- cum să reprezinţi distribuţia probabilistică a pixelilor imaginii?;
- imagini bruiate;
- viziunea prin computere;
- detectarea camuflajului;
- modulare, sub-modulare;
- segmentare Markov;
- tăiere minimă;
- imagini intrinsece.

★

L-am întâlnit la FUSION 2010 şi pe Ksawery Krenc. El este inginerul polonez care tocmai îşi luase doctoratul în fuziunea informaţiilor utilizând “Teoria Dezert-Smarandache”, cu teza „Processing of information in C2 systems with application of Dezert-Smarandache Theory” [„Prelucrarea informaţiilor în sisteme C2, cu aplicarea Teoriei Dezert-Smarandache”], la Academia Militară de Tehnologie (WAT, acronimul polonez), Departamentul de Electronică, din Varşovia, sub conducerea profesorului Adam Kawalec, pe 10 iunie 2010.

Desigur, nu a scăpat prilejul de a se fotografia cu mine, într-o pauză, pe hol (împreună c-un cercetător din Hong Kong).

Ksawery Krenc (stânga), cercetătorul din Hong Kong şi autorul (dreapta), la FUSION 2010, în pauză

Britannia

Yachtul regal care a servit Regina Elisabeta a II-a timp de 44 de ani.

A fost lansat la apă în 1953, şi-a efectuat 968 voiaje (ajungând până-n Antarctica).

La bord: 20 ofiţeri şi 20 marinari.

La 1 mai 1998 este transferată nava de la Ministerul Apărării şi transformată în muzeu.

Vremuri care-au fost...

Cum trăiesc regii şi cum trăieşte poporul...

Pe vapor: poştă, infirmerie, bucătărie, şalupă (vapor pe vapor) etc.

28.07.2010

La FUSION 2010. Forumul despre teorii în fuziunea informaţiilor (TDS, TBM, TDSm, Teoria Probabilităţilor, Procesare umană).

Fusesem şi eu invitat, la început, să fac parte din specialiştii forumului – împreună cu Jean –, dar când le-am propus să considere şi UTF (Unificarea Teoriilor de Fuziune), am fost respins din juriu.

Cu cercetătorul francez Arnaud Martin
la Conferinţa de Fuziune a Informaţiei din Edinburg

Mircea Eliade afirma că noi, cei din Lumea a Treia, trebuie să muncim de două ori mai mult decât cei din Occident, pentru a ne considera la acelaşi nivel cu ei.

Eu cred că noi trebuie să muncim de trei ori mai mult pentru a fi luaţi în seamă, dar şi aşa ni se desconsideră realizările! Lilia zice că ruşinea există la latini, nu la anglo-saxoni.

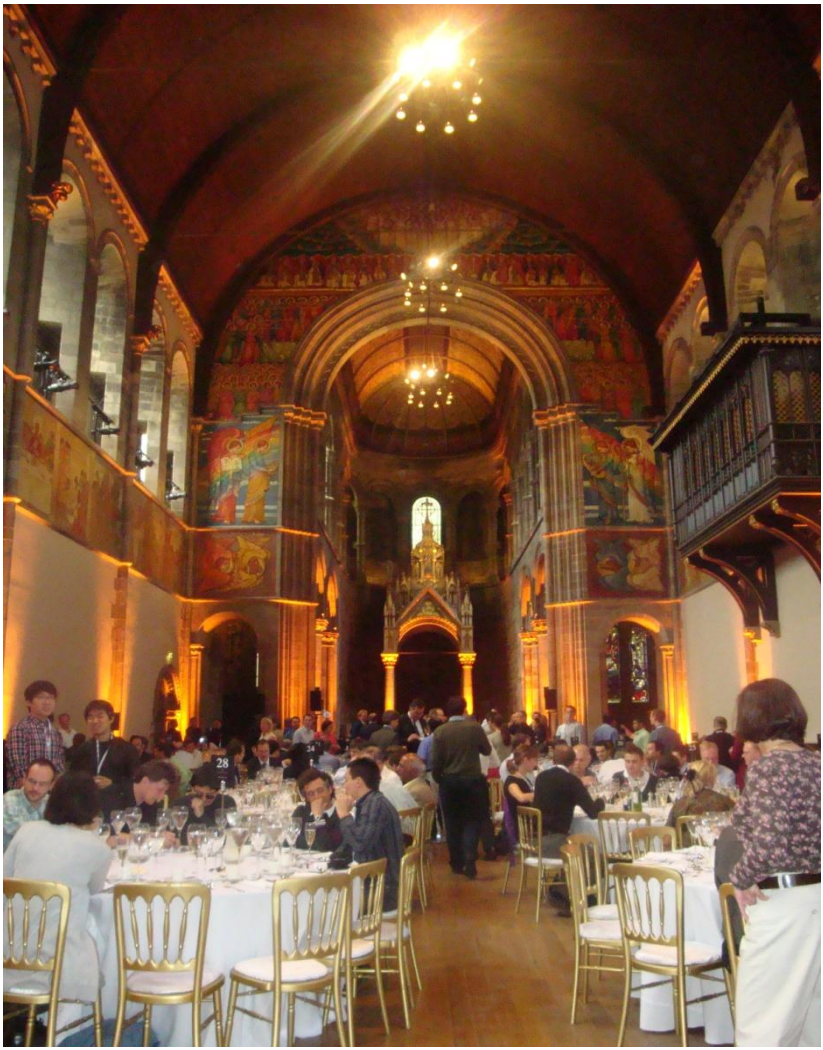

La banchetul FUSION 2010, Edinburgh

En France les vacances sont sacrées [În Franţa, vacanţele sunt sfinte], îmi spune Serge Reboul, colegul de masă.

Delicii scoţiene

29.07.2010

Drumul de-ntoarcere ne ia două zile: Edinburgh-Londra cu trenul, Londra-Paris cu *Eurostar*.

★

La *Hotel Kyriad* în Paris: *39 €* pe noapte (lângă Aeroportul „Charles de Gaule").

Bine c-am apucat să vizitez şi atât!

Se-ngreunează condiţiile de călătorie pe zi ce trece.

Doar un bagaj gratuit check-in şi pentru zborurile internaţionale transoceanice [înainte erau două], iar limita a scăzut la 23 kg de persoană.

Deşi cumpărasem bilete de avion Albuquerque-Brest, Brest-Albuquerque (e mai ieftin să te-ntorci din acelaşi loc), revenirea în America am făcut-o din Paris (n-am mai folosit segmentul plătit Brest-Paris).

N-au fost probleme cu United Airlines, dar am căpătat locuri separate în avioane (care mai rămăseseră).

Când să intru la avion, zborul *915* spre Washington (Aeroportul *Dulles*) nu mai găseam paşaportul şi biletele (boarding pass). Disperat! Unde-s? Ce mă fac?

Pe când trecusem prin *security* (controlul antitero), o tipă mi-l băgase într-un buzunăraş al geamantanului şi eu uitasem de ele...

Vameşii chemaseră poliţia franceză... Durere mare pe mine!

★

În zborul *783* de la Washington D. C. spre Albuquerque, un tip lângă mine îmi spune c-a stat 17 ani la închisoare, nevinovat, sub sentinţa de condamnat la moarte. A fost eliberat fiindcă adevăratul criminal s-a confesat.

Acum, tipul merge prin lume şi ţine prelegeri pentru abolirea pedepsei cu moartea (fiindcă-i inumană).

Din SUA, 15 state au abolit pedeapsa aceasta capitală, dar 35 încă nu.

– În Europa şi Africa este abolită!, îmi mărturiseşte.

Primeşte ceva onorariu pentru conferenţierile sale.

În loc de postfaţă

Româno-americanul Florentin Smarandache a primit Medalia de Aur pentru Ştiinţă!

(articol publicat în ziarul "Monitorul de Vâlcea" din Râmnicu Vâlcea)

Printre cei 10 oameni de ştiinţă (2 din Australia, 2 din Italia, 2 din SUA, câte unul din Egipt, India, Israel şi Rusia) care au primit în 12 iunie 2010 la Universitatea din Pécs, Ungaria, Medalia de Aur pentru Ştiinţă acordată de către Academia de Ştiinţe "Telesio-Galilei" (organizaţie neguvernamentală internaţională cu sediul în Marea Britanie), s-a aflat şi **prof. univ. dr. Florentin Smarandache (n. 10.12.1954, Bălceşti, Vâlcea)**, cu dublă cetăţenie, româno-americană, de la Facultatea de Ştiinţe din Universitatea „New Mexico", Gallup, statul New Mexico, SUA. Această medalie a răsplătit două realizări ştiinţifice ale conjudeţeanului care este şi corespondent special al ziarului nostru: introducerea noţiunii de „Neutrosofie" în logica matematică şi enunţarea „Ipotezei Smarandache" în fizica teoretică.

„Neutrosofia" este o generalizare a „dialecticii" din filozofie, realizată de Florentin Smarandache prin introducerea categoriei de „neutru", alături de categoria de „contrarii". Prin aplicarea neutrosofiei în logica matematică, s-a realizat logica neutrosofică (numită în literatura de specialitate şi „logica smarandachiană"), în care o variabilă logică are trei valori: „adevărat", „fals" şi „incert".

Enunţată în articole de fizică teoretică, „Ipoteza Smarandache" (apărută ca o consecinţă a paradoxului Einstein-Podolsky-Rosen şi a inegalităţii lui Bell) afirmă că în Univers nu poate exista o viteză-limită, contrazicând concluzia lui Ein-

stein, care susţine că viteza luminii este viteza-limită din Univers.

Florentin Smarandache în curtea Universităţii din Pécs

Academia de Ştiinţe „Telesio-Galilei”, cu sediul în Croydon, comitatul Surrey, Marea Britanie, cu o filială la Universitatea din Pécs, Ungaria, este o asociaţie nonprofit formată de savanţi (cei mai mulţi sunt din domeniul ştiinţelor naturii), având ca scop progresul creativităţii ştiinţifice. Ea poartă numele a doi oameni de ştiinţă italieni, Galileo Galilei (1564-1642) şi Bernardino Telesio (1509-1588), care au schimbat modul de înţelegere a Lumii şi au avut o atitudine fermă împotriva obscurantismului. Dacă fizicianul, astronomul şi filozoful Galilei este cunoscut de toată lumea, pentru că figurează în manualele şcolare, contemporanul său Bernardino Telesio (filozof independent aparţinând Renaşterii târzii) este mai puţin cunoscut, pentru că s-a retras din mediul universitar pentru a-şi

putea dezvolta în cărţile sale ideile filozofice şi ştiinţifice în afara restricţiilor tradiţiei aristoteliene-scolastice, dominantă în universităţi. El a fost un critic înflăcărat al metafizicii şi a promovat abordarea empirică (pe bază de experienţă) în filozofia naturii, fiind premergătorul empirismului modern timpuriu. Opera sa a avut o influenţă foarte mare asupra unor filozofi de marcă ai epocii, precum Tommaso Campanella, Giordano Bruno (ambii din Italia), Pierre Gassendi (Franţa), Francis Bacon şi Thomas Hobbes (ambii din Anglia).

Printre cei peste 160 de membri din lumea întreagă ai Academiei se află şi patru români: Cornel Ciubotariu (fizician, prof. univ. dr. la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi" Iaşi), Constantin Udrişte (matematician, prof. univ. dr. la Universitatea „Politehnica" Bucureşti), Radu Zamfir (filozof) şi Florentin Smarandache.

Fondatorul Academiei de Ştiinţe „Telesio-Galilei", în anul 2007, este italianul, stabilit în Anglia, Francesco Fucilla (n. 01.08.1951, în Cosenza, ca şi Telesio, a cărei memorie vrea să o păstreze prin numele acestei organizaţii neguvernamentale ştiinţifice). Este geofizician (a lucrat la marile companii internaţionale de prospecţiuni petroliere), inventator, scriitor, realizator de filme (documentare ştiinţifice) şi om de afaceri în domeniul petrolului. Din anul 2008, acordă premii anuale pentru realizări ştiinţifice de excepţie, când festivitatea înmânării premiilor a avut loc în Marea Britanie, iar în anul 2009, la Gurzuf (Crimeea, Ukraina). Ceremonia din 2010 a avut loc în Ungaria nu doar pentru că organizaţia are aici o filială, ci şi pentru că oraşul Pécs este Capitală Culturală Europeană în acest an (2010).

Mircea Monu

Nota editurii: Acest articol a fost preluat de foarte multe publicaţii, tipărite sau electronice, ale Diasporei româneşti.

Florentin Smarandache a lansat un nou gen literar-artistic, adaptat cerinţelor cititorului şi scriitorului contemporan grăbit, numit

FOTOJURNAL INSTANTANEU

bazat pe abundenţa de imagini corespunzătoare textului, plus scrierea directă, rapidă, la prima mână, pe locul vizitei, cu verbe puţine, şi exprimări scurte, neşlefuite.
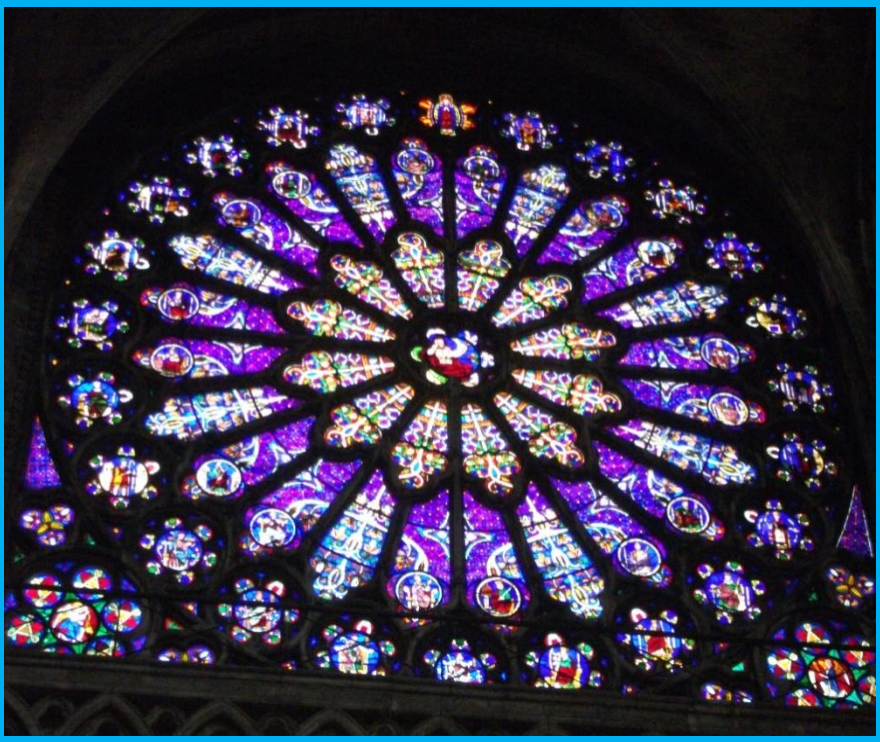
(Editura Sitech)